

Miejska Biblioteka Publiczna nr 4 (185) kwiecień 2004
w Białej Podlaskiej
DZIAŁ INFORMACJI, BIBLIOGRAFII
I WYDAWACTWA
ul. Warszawska 11a
21-500 Biała Podlaska
tel. (853) 943 600

LWODR
Końskowola

Oddział w Grabanowie

ISSN 1238 8494

Biuletyn LWODR w Końskowoli Oddział w Grabanowie

cena 1,50 zł

*Wesołych
Świąt*

foto Anna Pawłowska

Droży Czytelnicy

Zgodnie z obietnicą w tym numerze opisujemy szerzej procedurę związaną ze zgłaszaniem koni do rejestracji.

Zamieszczamy kolejne artykuły, które pomogą Państwu skorzystać z pomocy finansowej Unii Europejskiej.

Z wielkim optymizmem obserwujemy wzrost zainteresowania mieszkańców wsi możliwością skorzystania z tej pomocy, o czym świadczy bardzo wysoka frekwencja na tego typu szkoleniach, jak również zapytania

i wizyty zainteresowanych w Powiatowych Zespołach Doradztwa Rolniczego i Grabanowie.

Większość telefonów które otrzymujemy też dotyczy tej problematyki i często dwie linie telefoniczne "to mało".

Zapytania kierowane do nas drogą internetową nie są już rzadkością i bardzo nas to cieszy.

Kwiecień nie tylko dla rolników, jest miesiącem bardzo pracowitym i trudnym.

Szczególnie trudny okres przeżywa Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa która nie osiągnęła pełnego pułapu kadrowego i przeżywa

obciążenie jak chociażby w pierwszych chwilach składania wniosków o nadanie numeru gospodarstwu. Z całą pewnością sytuacja ustabilizuje się a dokumenty będą składane sukcesywnie.

Powiedzenie „najtrudniejszy pierwszy krok” jest w tym momencie aktualne, każdy następny będzie dużo łatwiejszy i szybszy, wszyscy uczymy się i nabieramy doświadczenia!

Na koniec mam do Państwa prośbę, nie odkładajmy wszystkiego na ostatnią chwilę a ułatwimy życie sobie i innym.

Arkadiusz Szymoniuk

W numerze

Pod kukurydzę - najlepsze nawozy z Polic	3
Charakterystyka nowych odmian ziemniaków.....	4
Dlaczego należy badać glebę.....	5
Uprawa ogórka gruntowego.....	6
Zwykła dobra praktyka rolnicza.....	8
Jak żywić cielęta.....	9
Zadbajmy o nóżki krówek.....	9
Podstawowe wiadomości o królikach.....	10
Szanowny posiadacz konia.....	11
Porady pszczelarskie - mały żuk ulowy - śmiertelne zagrożenie dla pasiek.....	13
Nowe miary wielkości gospodarstw.....	15
Płatności obszarowe - co nam grozi za podanie błędnych danych.....	16
Jak skorzystać z dopłat.....	17
Doradztwo rolnicze i szkolnictwo w Janowie Podlaskim.....	18
Wspieranie Gospodarstw Niskotowarowych.....	19
Tradycje i zwyczaje związane ze Świętami Wielkanocnymi.....	20
Wybrane przepisy wielkanocne.....	21
Budzenie inicjatywy.....	22

WYDAWCA:

Łubelski Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego
w Końskowoli Oddział w Grabanowie

DYDEKTOR LWODR

mgr inż. Andrzej Ryl

ZASTĘPCA DYREKTORA

ds. Oddziału w Grabanowie inż. Arkadiusz Szymoniuk

ADRES REDAKCJI:

LWODR Oddział Grabanów 21-500 Biała Podlaska
tel.: (0 83) 343 37 92 fax: (0 83) 343 81 98
e-mail: gazeta@cyber.pl

Redaktor Naczelny: Marek Lewandowski

DRUK: Gosp. Pomoc.LWODR Poligrafia w Grabanowie

NAKLAD: 1100 egz.

Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego:

Biała Podlaska ul. Żeromskiego 3 tel/fax 343 32 34
Łuków ul. Świdorska 12. tel/fax (0 25) 798 39 58
Parczew ul. Piwonia 50 tel/fax 354 24 74
Radzyń Podlaski ul. Dąbrowskiego 9 tel/fax 352 84 06
Wisznice ul. Warszawska 13 tel/fax 378 22 49

Krzysztofowi Baranowi

Wyrazy szczerzego żalu i współczucia
z powodu śmierci

OJCA

składają: Dyrekcja i Pracownicy
LWODR Oddział w Grabanowie
PZDR Łuków

Pod kukurydzę - najlepsze nawozy z Polic

W ostatnich latach w krajobrazie rolniczym coraz częściej zauważamy, stojącą na polach do późnej jesieni - kukurydzę. Ze względu na jej potencjał plonowania i znaczenie gospodarcze uprawia się ją już na powierzchni znacząco przekraczającej 300 tys. ha. Pokaznie wzrasta też jej poziom plonowania. W wielu rejonach kraju zbiera się plon ziarna na poziomie 8-10 ton z hektara.

Kukurydza nie lubi gleb podmokłych, zimnych, bardzo ciężkich, iltowych i zbyt suchych. Może być uprawiana na glebach kompleksów pszenicznych i żytnich (klasa I-IVb). Na glebach lekkich, na których udaje się ziemniak, jeżeli stosowane jest prawidłowe nawożenie, daje wyższy plon od innych zbóż. Gleba powinna mieć uregulowany odczyn (pH w 1M KCl powyżej 5,3) oraz zawierać jak najwięcej próchnicy i co najmniej średnią zasobność przyswajalnych form fosforu, potasu i magnezu.

Duży potencjał plonotwórczy kukurydzy może być wykorzystany tylko w warunkach intensywnego nawożenia mineralnego. Jest to roślina o specyficznych wymaganiach nawozowych. Pobiera z gleby duże ilości składników pokarmowych, w tym wapnia, a przede wszystkim magnezu i wody. W początkowych fazach rozwoju bardzo słabo pobiera fosfor, dlatego praktycznie powinna być nawożona najlepiej przyswajalną formą tego składnika, a jest nią fosforan amonu i produkowane na jego bazie POLIFOSKI oraz POLIMAGI. Z nawozów azotowych zdecydowanie najlepiej reaguje na mocznik.

Z plonem 1 t ziarna i odpowiednią ilością słomy pobiera: 32 kg azotu (N), 14 kg fosforu (P_2O_5), 38 kg potasu (K_2O), 10 kg wapnia (CaO), 10 kg magnezu (MgO), 3,5 kg siarki (S) oraz 11 g boru (B), 14 g miedzi (Cu), 110 g manganu (Mn), 0,9 g molibdenu (Mo) i 85 g cynku (Zn). Wykazuje dużą wrażliwość na niedobór cynku oraz średnią na niedobór boru i miedzi. Na glebach o wyższym odczynie (pH powyżej 6) lub świeżo wapnowanych odczuwa często brak manganu.

Jak nawozić

Jeżeli gleba jest bardzo kwaśna, jak najwcześniej po zbiorze przedplonu

stosować wapno węglanowe. W przypadku bardzo niskiej zasobności gleby w magnez zaleca się stosować wapno magnezowe, nawet niewielkie ilości - 300-600 kg/ha dolomitu. Żle rośnie na glebach ubogich w magnez.

Nawozy wieloskładnikowe wykazują najwyższą efektywność gdy stosowane są co najmniej 10-14 dni przed siewem ziarna i dobrze wymieszane z 10-20 cm warstwą gleby. Dawki nawozów wieloskładnikowych zależą od zasobności gleby i przewidywanego plonu. Najlepszymi pod kukurydzę są: jest POLIFOSKA 4, stosowana w dawce 600-800 kg/ha, POLIFOSKA 5 w dawce 550-750 kg/ha, POLIFOSKA PK 21 w dawce 350-450 kg/ha, POLIFOSKA M-MAKS w dawce 450-600 kg/ha, POLIMAG 405 w dawce 700-900 kg/ha lub POLIDAP (150-200 kg/ha) z solą potasową (250-300 kg/ha) na glebach średnio zasobnych. Na glebach o niskiej zasobności należy dawkę zwiększyć o około 50%, a przy wysokiej zasobności - można zmniejszyć o 40-50%.

Wiosną, w warunkach niskich temperatur, kukurydza słabo pobiera fosfor, więc liście przebarwiają się na czerwono i następuje zahamowanie jej wzrostu. Zapobiega się temu stosując nawożenie startowe w ilości do 150 kg/ha fosforanu amonu, czyli POLIDAPU. Specjalne siewniki do współrzednego siewu ziarna i nawozu mogą wysiewać do 350 kg/ha masy nawozu. Obecnie zaleca się do nawożenia współrzednego wiele niskoskoncentrowanych nawozów, w których fosforu, a szczególnie przyswajalnego jest niewiele. Nawozy takie stosowane łącznie z ziarnem w dawkach ponad 200 kg/ha są poważnym źródłem lokalnego zasolenia gleby i mogą wywoływać lokalną suszę fizjologiczną. Efektywne i bezpieczne jest zatem stosowanie małych dawek POLIDAPU.

Jak nawozić azotem

Kukurydza na każdą tonę ziarna i odpowiednią ilość słomy pobiera 32 kg azotu. W początkowych fazach rozwoju pobieranie tego składnika jest małe, a intensywniej pobierany jest dopiero od fazy przed kwitnieniem. Wtedy wysoka temperatura sprzyja uwalnianiu się (mineralizacji) dużej ilości azotu z gleby, który kukurydza jako jedyne zboże dobrze wykorzystuje. Dlatego można przyjąć dawkę azotu na każdą tonę ziarna na poziomie od 15 kg N na glebach próchnicznych, dobrze nawożonych do 20 kg N na stanowiskach słabych. Przewidując plon ziarna na poziomie 7 t z hektara należy więc zastosować od (7 x 15) 105 do 140 kg N/ha, przy plonie 10 ton ziarna od 150 do 200 kg N/ha.

Ze względu na początkowo wolny wzrost kukurydzy, przedsewnie stosować do 50% planowanej dawki - najlepiej w formie nawozów wieloskładnikowych i mocznika.

Pozostałą część azotu stosować pogłównie, w miarę późno, kiedy wysokość roślin umożliwiała jeszcze technicznie wykonać ten zabieg - od fazy 7 liścia do wysokości nawet 40 cm, najlepiej przed spodziewanym deszczem. Pogłównie stosować azot na suche rośliny, tylko w formie mocznika. Stosowanie pogłównie salety amonowej powoduje uszkodzenie (poparzenie) roślin. Poza nawożeniem doglebowym kukurydza dobrze reaguje na dokarmianie dolistne azotem w postaci 6% roztworu mocznika (6 kg mocznika w 100 litrach wody) z magnezem i mikroelementami. Okres dokarmiania dolistnego jest krótki i praktycznie można tę roślinę dokarmiać od fazy 7 wyróżnionych liści przez około 3 tygodnie, co 6-8 dni.

Produkcja roślinna

**Benedykt
Lipiński**

W roku 2004 wpisano do Rejestru Odmian 10 nowych odmian ziemniaków 9 jadalnych i 1 skrobiową. Poniżej podano charakterystykę ważniejszych cech gospodarczych nowo zarejestrowanych odmian.

Charakterystyka nowych odmian ziemniaków

AMORA

Odmiana holenderska, wczesna, jadalna, dość plenna, (plon handlowy 37,2 t/ha), zawartość skrobi 15,3%. Smak bardzo dobry, typ konsumpcyjny pośredni do lekko mączystego. Bulwy duże, okrągłowoalne o dobrej regularności kształtu, płtykich oczkach i jasnożółtym miąższu. Nadaje się na frytki. Odporna na mątwika ziemniaczanego, podatna na wirusa Y oraz dość odporna na wirusa liściozwoju, bardzo podatna na zarazę liści.

LADY FLORINA

Odmiana holenderska, wczesna jadalna, plenna (plon handlowy 42 t/ha), zawartość skrobi 14,9%. Smak bardzo dobry, typ konsumpcyjny pośredni do lekko mączystego. Bulwy duże, owalne do owalnopodłużnych o bardzo dobrej regularności kształtu, bardzo płtykich oczkach i jasnożółtym miąższu. Odporna na mątwika ziemniaczanego,

podatna na wirusa Y, dość odporna na wirusa liściozwoju, podatna na zarazę liści.

BONDEVILLE

Odmiana wyhodowana we Francji, średnio wczesna bardzo plenna (plon handlowy 50,4 t/ha), zawartość skrobi 14,6%. Smak dobry, typ konsumpcyjny pośredni. Bulwy bardzo duże, okrągłowoalne do owalnych o dobrej regularności kształtu, płtykich oczkach i jasnożółtym miąższu. Odporna na mątwika ziemniaczanego, podatna na wirusa Y i liściozwoju podatna na zarazę ziemniaka.

CEKIN

Wyhodowana w Polsce. Odmiana średnio wczesna, jadalna, plenna (plon handlowy 45,9 t/ha), zawartość skrobi 16,1%. Smak bardzo dobry, typ konsumpcyjny lekko mączysty do mączystego (BC-C). Bulwy bardzo duże, okrągło owalne o dobrej regularności kształtu, płtykich oczkach i jasnożółtym miąższu. Nadaje się na frytki i cziopsy. Odporna na mątwika ziemniaczanego, podatna na wirusa Y, średnio podatna na wirusa liściozwoju, podatna na zarazę liści. Uprawiana w strefach silnego zagrożenia wirusami- wymaga częstej wymiany

sadzeniaków.

RAJA

Wyhodowana w Holandii. Odmiana średnio wczesna, jadalna, plenna, zawartość skrobi 15,6%. Smak bardzo dobry, typ konsumpcyjny pośredni (B). Nadaje się na frytki i cziopsy. Bulwy duże, okrągłowoalne do owalnych o dobrej regularności kształtu, płtykich oczkach, żółtym miąższu i czerwonej skórce. Odporna na mątwika ziemniaczanego, podatna na wirusa Y, odporna na wirusa liściozwoju, podatna na zarazę liści. Uprawiana w strefach silnego zagrożenia wirusami wymaga częstej wymiany sadzeniaków.

RAMOS

Odmiana wyhodowana w Holandii, średnio wczesna, jadalna, plenna (plon handlowy 46,7 t/ha), zawartość skrobi 14,4%. Smak bardzo dobry, typ konsumpcyjny pośredni /B/. Nadaje się na frytki. Bulwy bardzo duże, okrągłowoalne do owalnych o bardzo dobrej regularności kształtu, płtykich oczkach i żółtym miąższu. Odporna na mątwika ziemniaczanego, podatna na wirusa Y, dość odporna na wirusa liściozwoju, podatna na zarazę. W strefach silnego zagrożenia- wymaga częstej wymiany sadzeniaków.

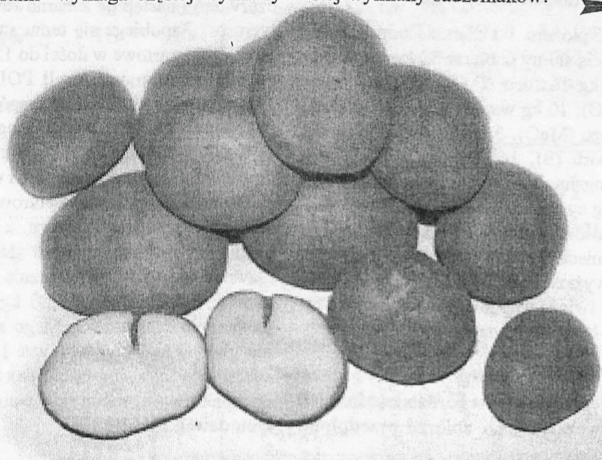
Przyorując słomę kukurydzy, pozostaje w glebie średnio na każdą 1 tonę ziarna 16 kg azotu (N); 7 kg fosforu (P_2O_5) i 30 kg potasu (K_2O). Przy przeciętnym plonie 7 t ziarna, z przyoraną słomą wprowadza się do gleby w przybliżeniu tyle samo składników co z dawką 20-25 t obornika. Tak duża ilość składników wprowadzonych ze słomą powinna być uwzględniona przy ustalaniu dawek pod następną roślinę. Uprawiając w następnym roku na tym samym polu kukurydzę można dawki nawozów wieloskładnikowych obniżyć, np. na glebie średnio zasobnej o około 40%.

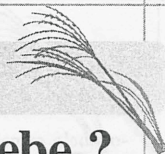
Dodatkowych informacji o nawozach i nawożeniu uzyskać można w Zespole Promocji i Doradztwa, tel. 0(91)317 31 10, 317 40 82 lub fax 0(91) 317 46 30.

Zapraszamy do korzystania z bezpłatnej infolinii nawozowej 0 800 190 909.

**Adam Grześkowiak,
Wiesław Jakubowski**

Zakłady Chemiczne "POLICE" SA

TAJFUN

Odmiana Polska, średnio wczesna, jadalna, bardzo plenna (plon handlowy 50,4 t/ha), zawartość skrobi 16,8 %. Smak bardzo dobry, typ konsumpcyjny lekko mączysty do mączystego (BC-C). Bulwy bardzo duże, okrągłoidalne do owalnych o dobrej regularności kształtu, płtych oczkach i jasnożółtym miąższu. Nadaje się na czipsy. Odporna na mątwika ziemniaczanego, odporna na wirusa Y, i wirusa liściozwoju, średnio odporne na zarzę liści.

CZAPLA

Odmiana Polska, średnio późna, jadalna, bardzo plenna (plon handlowy 48,4 t/ha), zawartość skrobi 18,2 %. Smak bardzo dobry, typ konsumpcyjny mączysty /C/. Bulwy bardzo duże, okrągłoidalne o dobrej regularności kształtu, płtych oczkach i żółtym miąższu. Odporna na mątwika ziemniaczanego, bardzo odporna na wirusa Y, średnio podatna na wirusa liściozwoju, średnio odporna na zarzę liści.

URSUS

Odmiana Polska, późna jadalna /plon handlowy 50,6 t/ha/, zawartość skrobi 17,9 %. Smak dobry, typ konsumpcyjny lekko mączysty do mączystego /BC-C/. Bulwy bardzo duże, okrągłoidalne do owalnych o dobrej regularności kształtu, dość płtych oczkach i kremowym miąższu. Nadaje się na frytki i czipsy. Odporna na mątwika ziemniaczanego, bardzo odporna na wirusa Y, średnio odporna na wirusa liściozwoju, dość odporna na zarzę liści.

GANDAWA

Odmiana Polska, późna, skrobiowa, bardzo plenna (plon ogólny 50,8 t/ha), zawartość skrobi 20,2 % (plon ogólny skrobi 102,9 t/ha). Bulwy duże, okrągłoidalne do owalnych o dobrej regularności kształtu, dość płtych oczkach i kremowym miąższu. Nadaje się na czipsy. Odporna na mątwika ziemniaczanego, bardzo odporna na wirusa Y, dość odporna na wirusa liściozwoju, dość odporna na zarzę liści. ■

Opracował: **Benedykt Lipiński**

Dlaczego należy badać glebę ?

Nawozy mineralne, jako jeden z najważniejszych środków produkcji rolnej powinny być stosowane racjonalnie, to znaczy w takich ilościach i w taki sposób, aby zapewnić uprawianej roślinie odpowiednią ilość składników pokarmowych w odpowiednim czasie, uzyskując przy tym możliwie największy efekt w postaci uzyskanego plonu.

Wielkość racjonalnej dawki nawozu zależy przede wszystkim od gatunku uprawianej rośliny i plonu możliwego do uzyskania w istniejących warunkach glebowo-klimatycznych. W każdym jednak przypadku potrzeby pokarmowe roślin w dużej części są pokrywane z zasobów naturalnych gleby. Pod względem zasobności gleby mogą się znacznie między sobą różnić: jedne zawierają wszystkie potrzebne roślinom składniki mineralne, w innych występują znaczne niedobory. Niedobór dotyczyć może jednego lub kilku składników niezbędnych roślinom do życia lub uzyskania plonu na oczekiwanym poziomie.

Ujemny wpływ na dostępność składników oraz na zdolność pobierania ich przez rośliny wywiera zakwaszenie gleby. Dlatego uregulowanie odczynu (odkwaszenie) gleb jest ważnym warunkiem skutecznego działania nawozów.

Aby zatem rolnik mógł prawidłowo i ekonomicznie stosować w swoim gospodarstwie nawozy mineralne, powinien znać:

⇒ odczyn gleb

⇒ zawartość składników pokarmowych

Aby określić odczyn i zasobność gleby, niezbędne jest wykonanie chemicznej analizy próbki gleby pobranej z badanego pola.

Badania chemiczne gleb wykonuje właściwa dla danego rejonu Stacja

Chemiczno-Rolnicza. Prace te są prowadzone co roku we wsiach wytypowanych w porozumieniu z urzędami gminnymi. Właściciele gospodarstw zainteresowani badaniami gleb powinni zgłosić się w tej sprawie do terenowego pracownika stacji lub bezpośrednio do SCHR, Lublin 20-810, ul. Sławinkowska 5, tel. (081)7426301.

Za oznaczenie odczynu, potrzeb wapnowania oraz zawartości fosforu, potasu i magnezu w glebie w gminach, które partycypują w kosztach analiz nie pobiera się od rolników żadnej opłaty, a w innych przypadkach rolnik musi zapłacić 7,50 zł za każdą próbkę oraz za zalecenie nawozowe (dla całego gospodarstwa).

Decydując się na badania gleby pod warzywa przy oznaczeniu odczynu gleby, zawartości azotu, fosforu, potasu, wapnia, magnezu oraz zasolenie za jedną próbkę rolnik musi zapłacić 40,70 zł za analizę łącznie z zaleceniem pod uprawiane warzywo. Poza w/w analizami rolnik może wykonać analizy gleb i liści pod założenie lub nawożenie sadu, a także mikroelementy za odpowiednią opłatą. ■

Starszy Specjalista SCHR -Lublin
mgr inż. **Kazimierz Nowak**

Łosice, ul. Prosta 11
tel. 3573171 lub 0605629882

OGŁOSZENIA OGŁOSZENIA OGŁOSZENIA

**Naprawa ciągników
i maszyn rolniczych**

Cezary Siwek

Sitnik 20 gm. Biała Podlaska
tel. (083) 341 09 20
kom. 0505 969 011

Naprawa ciągników i maszyn rolniczych, po uzgodnieniu również z dojazdem do gospodarstwa

Stanisław Myć

Gleba, zmianowanie, uprawa

Ogórek jest wymagający co do stanowiska uprawy. Wymaga gleb szybko nagrzewających się o dobrej strukturze, nie zaskorupiających się, zasobnych w próchnicę i składniki pokarmowe o uregulowanych stosunkach wodno-powietrznych. Optymalna głębokość poziomu wód gruntowych powinna wynosić 70-90 cm. Wysokie plony uzyskuje się na glebach zaliczanych do klas bonitacyjnych I-III, zasobnych w próchnicę gleb piaszczysto-gliniastych,

Produkcja roślinna

Uprawa ogórka gruntowego

lessach, czarnoziemach, czarnych ziemiach oraz mączach nadrzecznych. Nie przydatne są zimne gleby ciężkie i zlewne oraz bardzo lekkie gleby piaszczyste. Ogórki nie powinny być uprawiane po sobie i innych dyniowatych częściej niż co 3-4 lata, gdyż istnieje groźba porażenia przez te same choroby i szkodniki szczególnie pochodzenia odglebowego. Bardzo dobrym przedplonem są rośliny strączkowe, cebula, pomidor, wczesne kapustne i ziemniaki, pory oraz zboża. Uprawiając glebę pod ogórek na zimę pole zostawiamy w ostrej skibie a wczesną wiosną po obeschnięciu ziemi pole włokujemy lub bronujemy. Bezpośrednio przed siewem nasion lub sadzeniem roślin uprawiamy pole kultywatorem z dołączonym waleń strunowym lub glebogryzarką z waleń aby zapewnić dobre podsiąkanie wody potrzebnej do kiełkowania.

Nawożenie

Ogórek ma duże wymagania pokarmowe. W początkowej fazie wzrostu wymaga większej ilości azotu i przyswajalnego fosforu. Z początkiem kwitnienia oraz zawiązywania owoców maleje zapotrzebowanie na azot, natomiast wzrasta na potas, którego niedobór objawia się zniżką plonu oraz zdeformowanym kształtem owoców. Bardzo istotne jest nawożenie organiczne ze względu na duże wymagania ogórka co do próchnicy w glebie. Najlepszy jest obornik (40t/ha) lub kompost (40-60 t/ha) zastosowany jesienią pod orkę lub nawóz zielony (fascia, lubin); może być również słoma pod orkę zimową z dodatkiem azotu przyspieszającego rozkład na dawce ok. 1% czystego azotu w stosunku do masy słomy (np. przy 10t słomy dajemy ok. 200 kg mocznika lub ok. 300 kg saletry amonowej).

Orientacyjne dawki nawożenia mineralnego na 1 ha; uprawa w I

roku po oborniku- azot 50-70 kg przed siewem w formie saletry amonowej lub saletrazku 30-50 kg pogłównie w 1-2 dawkach (saletry amonowej lub wapniowej). Fosfor 80-100 kg w formie superfosfatu potrójnego. Potas 150-250 kg w postaci siarczanu potasu.

Uprawa w II roku po oborniku -azot 70-90 kg przed siewem (saletrazk lub saletra amonowa), 50-70 kg pogłównie w 2-3 dawkach w formie saletry wapniowej lub amonowej.

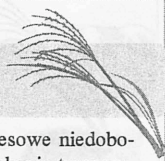
Siew

Szybkie i równomierne wschody nasion w dużej mierze przesądza o powodzeniu uprawy. W tym celu należy dobrać odpowiedni termin siewu tak aby wierzchniowa warstwa gleby była nagrzana do temp. 12-14°C. Nasiona należy siać w wilgotną ziemię, przy czym jeśli jest niezbędne deszczowanie należy wykonać je przed uprawą pola i siewem. Ogórki najlepiej siać w terminie między 10 a 25 maja na głębokość 1,5- 3 cm w zależności od rodzaju gleby (na ciężkich i wilgotnych płycej, na lżejszych głębiej). Nasiona siać w rzędach 15-20 cm a między rzędami 130-150 cm. Należy bezwzględnie siać nasionami zaprawionymi preparatami grzybobójczymi. W praktyce najlepiej stosować preparat Marshal 250 DS. w ilości 6 g na kg nasion. Dobre wyniki daje również zaprawianie preparatem Gaucho 350 FS (6 ml/kg nasion). Do założenia jednego hektara plantacji potrzeba 2,5-4 kg.

Ochrona roślin

Choroby: bakteryjna kanciasta plamistość liści występuje w sprzyjających warunkach już na 1-2 liściu właściwym. W początkowej fazie rozwoju choroby objawy podobne są do objawów mączniaka rzekomego, ale w przypadku bakteriozy na mokrych plamach ograniczonych nerwami widoczna jest kropelka lepkiej bielejącej cieczy- wycieku śluzu bakteryjnego z chorej tkanki. Po 2-3 dniach porażone tkanki zasychają

Produkcja roślinna

➔ i wykruszają się, powstają wówczas charakterystyczne kanciaste otwory w liściach. Zwalczanie bakteryjnej kanciastej plamistości ogórków polega na opryskiwaniu roślin, począwszy od momentu pojawienia się pierwszych objawów choroby, środkami miedziowymi jak: Miedzian 50 WP, Miedzian 50 WG, Champion 50 WP, Funguran -OH 50 WP, Kocide 101 WP. Od 2002 r do zwalczania bakteryjnej kanciastej plamistości ogórka zalecany jest nowy ekologiczny środek do działania interwencyjnym i zapobiegawczym Biosept 33 SL, chroni on również ogórki przed mączniakiem rzekomym. Objawy mączniaka rzekomego i kanciastej plamistości bakteryjnej w początkowej fazie rozwoju obu chorób są trudne do zidentyfikowania na plantacji. Przy porażeniu przez mączniaka rzekomego na dolnej stronie liści w obrębie mokrych plam, widoczny jest obfity szarofioletowy nalot zarodników konidialnych. Plamy te szybko żółkną, z czasem brązowieją a liście zamierają. Choroba rozwija się błyskawicznie powodując natychmiastowe zamieranie roślin. Do pierwszych zabiegów profilaktycznych zaleca się użycie fungicydów kontaktowych takich jak: Bravo, Penncozeb lub Biosept 33 SL. Z chwilą zaobserwowania pierwszych objawów mączniaka rzekomego należy przystąpić do opryskiwania środkami do działania interwencyjnym jak: Acrobat MZ 69 WP, mieszaninę Curzate M 72,5 WP (1,5 kg/ha) + Bravo 500 S.C. (1,5 kg/ha), Tattoo C 750 S.C. Odmiany o bardzo dużym stopniu odporności na mączniaka można chronić tylko biofungicydem Biosept 33 SL. W niektóre lata w okresie owocowania ogórków może wystąpić w dużym nasileniu antraknoza lub alternarioza porażając owoce, należy wtedy zastosować Bravo 500 S.C. lub Amistar 250 S.C.

Szkodniki: Największym problemem w uprawie ogórka są mszyce i zmienniki. Swoim żerowaniem przyczyniają się one do deformacji liści i młodych pędów, zamierania stożków wzrostu, zrzucania pąków

kwiatowych i zawiązków oraz do ich deformacji a w konsekwencji do krzywienia się owoców. Dodatkowo w lata suche i gorące mogą pojawić się wciornastki i przedziorki, powodując zasychanie liści i obniżkę plonu. W walce z tymi szkodnikami stosuje się środki zalecane przez Program Ochrony Warzyw jak Talstar 100 EC czy Karate Zeon 50 CS.

Pielęgnacja roślin i zbiór

Do zwalczania chwastów na większych plantacjach należy stosować herbicydy jak Analap 23.7 SL. Na polach zachwaszczonych chwastnicą, wiechlina, pokrzywa, rdemstem oraz gwiazdnicą można stosować mieszanke Analap 23,7 SL (10-15 l/ha) + Devrinol 450 S.C. (1- 1,2 l/ha). Bardzo ważne jest spulchnianie gleby szczególnie po ulewnych deszczach lub deszczowaniu. Ze względu na płytki system korzeniowy ogórków bardzo dobre efekty daje nawadnianie, zwłaszcza od momentu kwitnienia poprzez okres owocowania. Jednorazowa dawka wody powinna wynosić 15-20 mm (150-200 m³ wody/ha) przy intensywności opadu ok. 5-6 mm na godzinę. Deszczować należy wcześniej rano, tak aby nie spowodować oparzeń liści a rośliny mogły obeschnąć w ciągu dnia. Wieczorne nawadnianie sprzyja rozwojowi chorób zwłaszcza mączniaka rzekomego i kanciastej

plamistości liści. Okresowe niedobory wody oraz duże wahania temperatury powodują zrzucanie zawiązków, powstanie pustych komór w owocach oraz ich krzewienie się. W przypadku uprawy odmian z przewagą kwiatów żeńskich, bardzo dobrze jest wstawić na plantację ule (3-4 szt/ha) co korzystnie wpłynie na wysokość plonu. Podczas zbioru owoców należy pamiętać żeby zrywać roślin wszystkie owoce przerośnięte, chore i niekształtne by nie hamowały rozwoju następnych.

Odmiany ogórków

Odmiany partenokarpne- Accordia F-1, Harmonie F-1, Concerto F-1, Motivo F-1, Vokal F-1, Componist F-1, Marinda F-1, Mathilde F-1, Pasamonte F-1, Pasadena F-1, Monika.

Odmiany o przewodzie kwiatów żeńskich- Seguenza F-1, Opera F-1, Sonate F-1, Potomac F-1, Flurry F-1, Natasja F-1, Evita F-1, Othello F-1, Osiris F-1, Ophix F-1, Octopus F-1, Hernes F-1.

Odmiany do konserwowania i kwaszenia- Kronos F-1, Aladyn F-1, Parys F-1, Polan F-1, Izyd F-1, Borus F-1, Julian F-1, Andrus F-1, Tytus F-1, Śremski F-1, Cezar F-1, Edyp F-1, Mieszko F-1.

Reklama • Reklama • Reklama

Centrala Nasienna w Parczewie

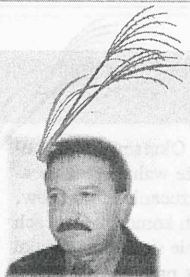
ul. Szkolna 32

tel. (083) 354 13 28,

Oferuje do sprzedaży:

- *Pasze, koncentraty i premiksy firm: Lando O Lakes, Sano, Josera, LNB, EuRoPol, SCHAUMANN, Ekoplön, Polfarm, Polsanders, Bacutil, Unipasz, Mikita*
- *Śrutę sojową i rzepakową.*
- *Sprzet i maszyny rolnicze.*
- *Nawozy płynne i krystaliczne INTERMAG*

Produkcja roślinna

**Stanisław
Kostrzewa**

Około 60% powierzchni Polski jest użytkowana rolniczo, a prawie 40% ludności zamieszkuje na obszarach wiejskich. Z badań monitoringowych wynika, że rocznie z terenu Polski do morza Bałtyckiego odprowadzane jest około 200 tys. ton azotu ogólnego i około 13 tys. ton fosforu. Szacuje się, że około 50 - 60% azotu i 35 - 40% fosforu pochodzi z zanieczyszczeń obszarowych i punktowych z terenów użytkowanych rolniczo. Z tego wynika konieczność ograniczenia do minimum ujemnego oddziaływania rolnictwa na inne ekosystemy, gdyż wykorzystywane w procesie produkcji rolnej naturalne zasoby środowiska: gleba, wody i powietrze są bogactwem ogólnonarodowym, mimo że są wykorzystywane indywidualnie. Stopień oddziaływania rolnictwa na środowisko zależy od intensywności produkcji, a w szczególności od koncentracji produkcji wierzwej i jest zróżnicowany w poszczególnych rejonach kraju.

Współczesny model gospodarowania oparty na idei zrównoważonego rozwoju dopuszcza taki stopień intensyfikacji rolnictwa, który nie będzie stanowił zagrożenia dla środowiska i nie będzie powodował:

- ⇒ Degradacji gleb (zakwaszenia, zmniejszenia zawartości substancji organicznej i erozji);
- ⇒ Zanieczyszczania wód powierzchniowych i podziemnych;
- ⇒ Nadmiernej koncentracji produkcji na jednostce powierzchni;
- ⇒ Przesuszenie gleb w wyniku nieprawidłowego systemu melioracyjnego lub niewłaściwego użytkowania.

Powiązania pomiędzy rolnictwem i środowiskiem polegają na efektywnym wykorzystywaniu zasobów naturalnych w każdym indywidualnym gospodarstwie w sposób, który pozwoli zachować cenne walory środowiska dla przyszłych pokoleń. Wprowadzanie oraz utrzymywanie równowagi pomiędzy

rolnictwem a środowiskiem musi być procesem stałym i długotrwałym.

Troska o dobry stan środowiska o zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych kształtuje tożsamość narodową obecną i przyszłych pokoleń. Z tego wynika, że rolnicy którzy mają bezpośredni wpływ na jakość obszarów wiejskich i kształtują nasze otoczenie, winni respektować zasady zwykłej dobrej praktyki rolniczej, przyczyniając się tym samym do realizacji idei rolnictwa zrównoważonego w gospodarce rolnej. Termin "zwykłej dobrej praktyki rolniczej" (ZDPR) został wprowadzony do ustawodawstwa Unii Europejskiej na etapie reformowania Wspólnej Polityki Rolnej. ZDPR oznacza takie standardy gospodarowania, których racjonalnie postępujący rolnik przestrzegałby w danym kraju. Standardy te dotyczą takich wymogów jak: racjonalna gospodarka nawozami, ochrona wód i gleb, zachowanie

i Modernizacji Rolnictwa, która będzie także jednostką płatniczą. Agencja będzie zobowiązana do powiadomienia odpowiednich organów o istnieniu podejrzenia łamania prawa, stwierdzonego podczas działań kontrolnych w gospodarstwie.

Dalsze kontrole, których celem będzie dokonanie dochodzenia w danej sprawie będą przeprowadzane przez następujące służby: Inspekcja Ochrony Środowiska, Inspekcja Ochrony Roślin, Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolnych i Spożywczych, a także służby ochrony środowiska organów samorządu oraz służby rządowe.

Rolnicy, którzy zobowiązali się do realizacji wieloletnich programów rolnośrodowiskowych i uzyskują rekompensaty z tytułu prowadzenia działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania będą pociągani do odpowiedzialności

Zwykła dobra praktyka rolnicza

cennych siedlisk i gatunków występujących na obszarach rolnych, ochrona walorów krajobrazu. Przestrzeganie ZDPR jest warunkiem uzyskania wsparcia finansowego wynikającego z niektórych instrumentów Wspólnej Polityki Rolnej.

ZDPR będzie obowiązywała rolników dwóch działań Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich:

- ⇒ Działanie 3 - Wsparcie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW),
- ⇒ Działanie 4 - Wsparcie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i dobrostanu zwierząt.

Zasady ZDPR muszą być realizowane na obszarze całego gospodarstwa rolnego, nawet na tych działkach rolnych, które nie są objęte programem wsparcia finansowego. Za ich stosowanie rolnik nie będzie uzyskiwał żadnych dodatkowych płatności. ZDPR będzie kontrolowana bezpośrednio w gospodarstwie rolnym. Kontroli dokona Agencja Restrukturyzacji

karnej i finansowej w przypadku łamania prawa wynikającego ze ZDPR.

Zakres ZDPR jest następujący:

- ⇒ Stosowanie i przechowywanie nawozów,
- ⇒ Rolnicze wykorzystanie ścieków na terenie gospodarstwa,
- ⇒ Rolnicze wykorzystanie komunalnych osadów ściekowych,
- ⇒ Zasady stosowania środków ochrony roślin,
- ⇒ Gospodarowanie na użytkach zielonych,
- ⇒ Utrzymanie czystości i porządku w gospodarstwie,
- ⇒ Ochrona siedlisk przyrodniczych,
- ⇒ Ochrona gleb,
- ⇒ Ochrona zasobów wodnych.

Poszczególne elementy ZDPR zostaną omówione w następnym numerze naszego miesięcznika.

Antonina Strączycka

Jak żywić cielęta

Prawidłowy wychów i żywienie cieląt decydująca o wzroście i rozwoju. Pierwszą porcję siary cielę powinno otrzymać do dwóch godzin po urodzeniu. Dawka siary w dniu urodzenia powinna wynosić około 4 litrów. Dobrze jest siarę podawać cielętom często, najlepiej 3 razy w ciągu doby przez okres siedmiu dni. Cielęta karmione dopiero po kilkunastu godzinach od urodzenia są mniej odporne i częściej zapadają na choroby.

Po odpojeniu siarą paszą podstawową powinno być mleko bądź preparat mlekozastępczy do wieku 5-8 tygodni, a dobową dawką pójła winno wynosić 5-6 litrów. Przyjmuje się, że spożycie mleka winno wynosić około 10 % masy ciała zwierzęcia, a zużycie mleka wynosi wtedy 250-350 litrów.

Jako stałą paszę dodatkową najlepiej podawać ziarno kukurydzy, owsa lub innego zboża pastewnego. Ziarno zbóż skuteczniej stymuluje rozwój przewodu pokarmowego niż siano. Obecnie kukurydza polecana jest jako pierwsza pasza stała. Mieszanki przygotowane w gospodarstwie lub granulowane prestartery należy podawać cielętom starszym. Mieszanki takie winny zawierać około 7 MJ energii i 190-200 g białka ogólnego.

Przykładowa receptura starteru dla cieląt:

- ziarno kukurydzy - 35 %
- owies - 12,5 %
- jęczmień - 12,5 %
- soja - 32 %
- melasa - 5 %
- składniki mineralne - 3 %

Pasza treściwa podawana jest do woli. Podawanie mleka można zaniechać, jeżeli cielęta pobierają w ciągu

doby ponad 0,8 kg paszy. Cielęta winny mieć stały dostęp do wody.

Zboża najlepsze są gniecione, a kukurydza powinna być podawana w postaci pełnego ziarna.

W wieku między 3 a 6 miesiącem życia cielęta żywione są paszami stałymi, a dzienna dawka pokarmowa przedstawia się następująco: pasza treściwa 2 kg oraz siano, sianokiszonka bądź zielonka do woli.

W celu obniżenia kosztów odchovu cieląt należy stosować zamiast mleka preparaty mlekozastępcze. W dużych gospodarstwach okresowe nadwyżki siary mogą być spասane starszymi cielętami. Cielęta nie należy przegrzewać w budynkach zamkniętych.

Zimny wychów cieląt umożliwia uniknięcia częstych schorzeń takich jak biegunki i przebiegnięcia. Cielęta trzy miesięczne i starsze powinny być w koiach grupowych w cieletnikach zimnych i otwartych.

Prawidłowa masa cieląt HF w wieku sześciu miesięcy wynosi około 180-190 kg, a średni przyrost kształtuje się na poziomie 750 g.

Zadbajmy o nóżki... krówek

Racice krów należy pielęgnować codziennie, ale co pewien okres należy wykonać tzw. korekcję, po to, by przywrócić racicy prawidłowy kształt, który zapewni krowom możliwość wygodnego stania i chodzenia. Nadanie racicy odpowiedniego kształtu ma zapewnić zwierzęciu równomierne rozłożenie nacisku masy zwierzęcia na powierzchnię nośną kończyn.

Racice prawidłowo zbudowane mają dobrze wykształconą opuszkę, silną i nieco wklęsłą podeszwę oraz gładki róg ścienny. Obie racice kończyn muszą mieć jednakową długość, by nacisk wywierany przez masę (często ponad 600 kg) krowy rozkładał się równomiernie na powierzchnię nośną. Kąt nachylenia racicy w stosunku do podeszwy powinien wynosić dla kończyn przednich 50°, tylnych 55°.

Wyrośnięte racice wywołują zmniejszenie napięcia ścięgien i więzadeł oraz zwiększony nacisk na okolice opuszkową. Te zjawiska są przyczyną bólu i złego samopoczucia krów, które wola leżeć i wówczas pobierają mniej paszy. Ból wpływa niekorzystnie na trawienie pobieranej karmy i przemianę materii. Zmniejsza się też znacznie produkcja mleka, która w przypadkach drastycznych może sięgać połowy przewidywanej wydajności.

W gospodarstwach, w których zaniebywano korekcję racic, ich prawidłowego kształtu u wielu krów nie da się uzyskać, ale koniecznie trzeba go poprawić. Do zdejmowania rogu racic używa się wielu różnych urządzeń, w tym keatofrezarek o napędzie elektrycznym i różnych poskromów, ale muszą one być

mocne i wygodne w obsłudze oraz „przyjazne” dla zwierząt.

Korekcję racic najlepiej przeprowadzić na kilka tygodni przed wyjściem krów na pastwisko. Okres ten jest potrzebny, by uformowana racica nieco odrosła, a krowa przyzwyczaiła się do chodzenia po korekcie. Jeśli z różnych względów korekcji racic nie przeprowadzono do tej pory, warto to uczynić nawet tuż przed wyjściem zwierząt na wiosenny wypas. Zdaje sobie sprawę z tego, że nie w każdej zagrodzie znajduje się odpowiedni sprzęt do wykonania tego zabiegu, ale posiadacze mogą go lekarze weterynarii. Jeśli nigdy nie wykonywaliś takiego zabiegu, lepiej wówczas zlecić to lekarzowi względnie firmie świadczącej takie usługi. A czasu zostało już bardzo mało.

Bazyli Filatiuk

Podstawowe wiadomości o królikach

Mięso królicze jest mięsem bardzo wartościowym. Pod względem wyglądu, smaku i wartości dietetycznej przypomina mięso drobiowe. Zaliczane jest ono do mięs białych, łatwo strawnych, soczystych i delikatnych. Mięso królików zawiera powyżej 20 % białka o znacznej zawartości aminokwasów egzogennych i wysokiej przyswajalności przez organizm człowieka (około 90 %), mało tłuszczu bogatego w składniki mineralne i o niższym poziomie cholesterolu. Polska ma ogromne możliwości eksportu tuszek króliczych do krajów Europy, na najbardziej chłonne rynki, jakimi są Włochy, Francja, Belgia, Niemcy, Szwajcaria i Holandia. Są to kraje w których istnieje tradycja spożywania tego mięsa, a jego import nie pokrywa w pełni zapotrzebowania odbiorców. Eksportować można jednak tylko surowiec o wysokiej jakości, co wiąże się z wydajnością rzeźną, która w praktyce powinna wynosić ponad 50 % oraz ze stosowaną technologią produkcji.

Uzyskiwanie żywca króliczego wysokiej jakości uwarunkowane jest:

- ☛ użyciem do produkcji mięsa króliczego odpowiednich ras,
- ☛ zapewnieniem właściwego żywienia,
- ☛ uzyskiwaniem odpowiedniej ilości młodych od samicy,
- ☛ stworzeniem odpowiednich warunków środowiskowych i zapewnieniem opieki weterynaryjnej.

Króliki można utrzymywać w systemie wielkotowarowym lub przydomowym. Wybór systemu zależy od warunków, jakimi dysponuje gospodarstwo.

Chów przydomowy może być źródłem dodatkowego dochodu w tych gospodarstwach, które mają niewykorzystane rezerwy paszowe i zasoby siły roboczej oraz dysponują własnym pomieszczeniem. W tych gospodarstwach można także uzyskać żywca wysokiej jakości, jeżeli żywienie oparte o własne pasze gospodarskie zostanie uzupełnione preparatami witaminowo mineralnymi i zostanie zachowana odpowiednia ilość białka

w stosunku do włókna. Pozwoli to, przy zapewnieniu odpowiednich warunków utrzymania zwierząt uzyskać wysoką masę ciała królików w optymalnym czasie. W gospodarstwach tych można utrzymywać króliki w bok-sach na głębokiej ściółce, których wy-

W ostatnich latach obserwuje się rosnące zainteresowanie chowem królików, wynikające głównie z poszukiwania gałęzi produkcji gwarantującej opłacalność.

sokość wynosi min. 100 cm, szerokość 60 - 80 cm i długość 100 cm. W takich warunkach króliki mają zapew-nione dobre warunki rozmnażania i odchowu mło-dych.

Przy chowie wielkotowaro-wym, gdzie pro-dukcja królików jest podstawowym źródłem utrzymania zaleca się pro-wadzenie chowu w systemie klatko-wym, umożliwia-jącym utrzymanie większej ilości zwierząt w przeli-czeniu na jednostkę produkcji. Przy tym systemie cho-wu stosowanie pasz gospodar-skich może być przyczyną mniej-szej wydajności rzeźnej i gorszej jakości surowca. Aby uzyskać zada-walające wyniki należy w żywieniu stosować więc granulowane pasze przemysłowe, zapewniające królikom wszystkie niezbędne składniki pokarmowe w odpowiedniej proporcji. W wielkotowarowej produkcji zachodzi konieczność intensywnego rozrodu,

zachowania odpowiedniego mikroklima-tu, przestrzegania zasad higieny oraz przeprowadzania regularnych szczepień ochronnych.

Do produkcji wysokiej jakości żywca króliczego zalecane są rasy średnie, takie jak nowozelandzka biała, termondzka biała, kalifornijska biała i biała duńska. Te rasy królików charak-teryzują się wydajnością rzeźną w granicach 50 - 60 %, przy korzyst-nym udziale mięsa w tuszce w sto-sunku do kości. Mięso tych ras po-siada odpowiednie parametry jako-ściowe takie jak kwasowość, wodochłono-ność i smakowość. Rasy te wyróżniają się też niskim zużyciem paszy i szybkim

temperamentem wzrostu. Przy żywieniu granu-lowanymi mieszankami pełnoporcjowymi uzyskuje się króliki o masie ubojowej 2,5 kg i odpowiedniej wydajności rzeźnej w wieku około 3 miesięcy. ■

Czesława Mirczewska

SZANOWNY POSIADACZU KONIA! SZANOWNY HODOWCO!

Wspólnie musimy sprostać trudnemu zadaniu, jakim jest zidentyfikowanie wszystkich koni w kraju i zaopatrzenie ich w paszporty. Taki wymóg musimy spełnić, ażeby wprowadzać do obrotu konie zgodnie z prawem.

Każdy koń wyjeżdżający poza gospodarstwo musi być zaopatrzony w paszport. Ten wymóg jest podyktowany troską o zdrowie ludzi i zwierząt, a reguluje go Ustawa z 14 lutego 2003 r. o zmianie ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz.U. Nr 52/2003, poz. 450). W pozostałych gatunkach zwierząt gospodarskich zadanie oznakowania zwierząt powierzono Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. W przypadku koni, zadanie to powierzono podmiotom prowadzącym księgi hodowlane. Od 1 lipca 2003 r. Polski Związek Hodowców Koni (PZH) identyfikuje i wydaje paszporty koniom rasy: małopolskiej, wielkopolskiej, polski koń szlachetny półkrwi, śląskiej, polski koń zimnokrwisty, huculskiej, konik polski i koniom wpisanym do rejestru kuców i koni małych. Konie bez pochodzenia (żrebięta i dorosłe osobniki) będą identyfikowane i zaopatrywane w paszporty również przez PZH.

PZH, dla ułatwienia Państwu uzyskania paszportu, działa poprzez 15 Wojewódzkich / Okręgowych Związków Hodowców Koni (OZHK) najbliższych miejscu zamieszkania osób wnioskujących o paszport.

Co zrobić, ażeby uzyskać paszport ?

Przypominamy, że wzór "Zgłoszenia konia do rejestru" przekazaliśmy państwu w miesiącu marcu. Takie zgłoszenie należy wypełnić i przesłać na adres OZHK: Lubelski Związek Hodowców Koni, 20 - 218 Lublin, ul. Hutnicza 3, tel. (081) 746-20-94. Druki zgłoszeń można uzyskać u właściciela najbliższego punktu populacyjnego lub w oddziale powiatowym ARiMR.

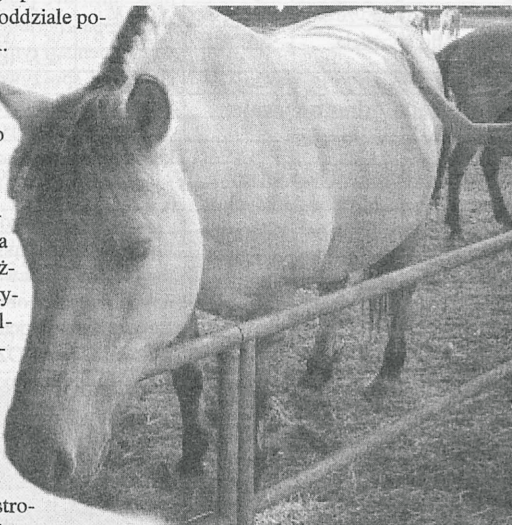
Po wpłynięciu zgłoszenia do OZHK właściwego dla miejsca stacjonowania koni, uprawniony pracownik lub osoba działająca z upoważnienia OZHK, legitymująca się specjalnym pełnomocnictwem, które okazuje po przybyciu do stajni, dokona opisu konia i pobierze za tę czynność oraz za zarejestrowanie i wystawienie paszportu opłatę, która zostanie określona w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Potwierdzeniem pobranej kwoty będzie wystawiony kwit "Kasa przyjmie", opatrzone pieczęcią OZHK i podpisem osoby przyjmującej kwotę. Osoby, które zażądają faktury, otrzymają ją na podstawie tego kwitu.

Posiadacz konia może sam odebrać paszport w siedzibie OZHK lub prosić o wysłanie go listem poleconym. W tym przypadku koszty pocztowe ponosi posiadacz. Kwotę właściwą dla opłacenia przesyłki poleconej pobiera uprawniony pracownik lub osoba

upoważniona. Po umieszczeniu konia w rejestrze, w możliwie najkrótszym czasie (Ustawa daje nam 60 dni) przygotowujemy paszport dla Państwa konia i dostarczymy go zgodnie z Państwa decyzją.

Paszport konia to 24 stronicowa książeczka zawierająca informacje o kolejnych posiadaczach konia, nazwie i numerze przyżyciowym (identyfika-

cyjnym) konia, jego pochodzeniu - jeżeli jest ono udokumentowane co najmniej świadectwem pokrycia klaczy.

Dalsza część paszportu to informacje dotyczące zdrowia konia, szczepień i badań laboratoryjnych oraz bardzo ważna ostatnia część paszportu, w której posiadacz konia decyduje, czy chce ażeby jego zwierzę po ubiciu mogło być kiedykolwiek, nawet w dalekiej przyszłości, przeznaczone do spożycia przez ludzi lub, że tego nie chce. Ale uwaga! Decyzja, że zwierzę nie jest przeznaczone do spożycia przez ludzi jest

Ciąg dalszy na s. 12

➔ nieodwracalna, bowiem lekarz weterynarii w takim przypadku może zastosować w leczeniu konia lekarstwa, których pozostałości w mięsie są szkodliwe i taki koń już nigdy nie będzie mógł być przeznaczony do spożycia przez ludzi. Natomiast decyzja, że koń może być ubity z przeznaczeniem na mięso jest odwracalna i na każdym etapie życia konia jego posiadacz może zmienić decyzję i wskazać, że mogą być stosowane specyfiki, które zdyskwalifikują wartość mięsa. Tak więc tę decyzję należy podejmować z największą rozważą i lepiej zdecydować, że koń jest przeznaczony do spożycia.

Zdarzenia z życia konia, które będą odnotowywane w paszporcie:

Urodzenie - dla koni hodowlanych, wpis w rubrykach rodowodowych w paszporcie, wydany na podstawie świadectwa pokrycia klaczy, zastąpi "Dowód urodzenia żrebięcia", dla koni o nieudokumentowanym pochodzeniu rubryki te będą wykreślone. Zgodnie z Ustawą zgłoszenie żrebięcia do rejestru musi nastąpić przed odsadzeniem żrebięcia od matki, najpóźniej do 6 miesiąca życia.

Zmiana posiadacza - paszport jest wyposażony na końcu w dwie perforowane kartki, które służą do informowania o zmianie posiadacza konia. Informacje tam wpisane podpisują sprzedający i kupujący. Nowy posiadacz jest zobowiązany do zgłoszenia zmiany w

tym OZHK, na terenie którego będzie stacjonował koń. Zmiana musi być dokonana w ciągu 7 dni. Posiadacz konia jest zobowiązany do zgłoszenia w ciągu 7 dni faktu padnięcia, zgłodzenia lub uboju konia i zwrócenia paszportu do OZHK, który dokonał ostatniego wpisu o zmianie posiadacza. W przypadku uboju konia w rzeźni, obowiązek poinformowania o tym fakcie OZHK i zwrócenia paszportu spoczywa na rzeźni.

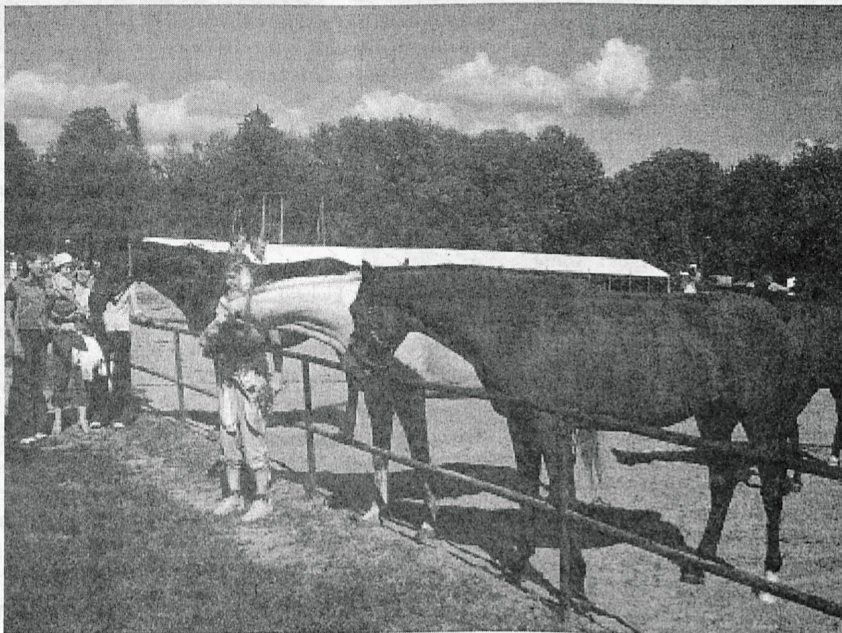
Koń, który został sprzedany za granicę, musi być przekazany nabywcy wraz z paszportem. Obowiązek zawiadomienia o tym fakcie właściwego OZHK spoczywa na ostatnim polskim posiadaczu konia (w przypadku obcokrajowca, który jest posiadaczem konia z polskim paszportem, obowiązek spoczywa również na tej osobie).

Konie sprowadzone z zagranicy, o ile posiadają paszporty zgodne z wymaganiami Ustawy, zachowują te paszporty jako obowiązujące. Fakt sprowadzenia takich koni należy zgłosić właściwemu OZHK w terminie

30 dni od przeprowadzenia granicznej kontroli weterynaryjnej. Adnotacja w paszporcie o posiadaczu, który sprowadził konia do Polski musi być dokonana przez podmiot, który wystawił ten paszport za granicą.

Uwaga! Zgodnie z Ustawą od 01.01.2005 r. w „Zgłoszeniu konia do rejestru” musi być podany numer identyfikacyjny ojca (odnotowany na świadectwie pokrycia klaczy) i matki zgłaszanego żrebięcia, a to oznacza, że do 31 grudnia 2004 r. wszystkie klacze i ogiery działające w rozrodzie muszą być zgłoszone do Rejestru w celu opisania i nadania numeru identyfikacyjnego.

Do tej daty również wszystkie konie wprowadzane do obrotu, a przez to należy rozumieć także transport muszą posiadać paszporty. Czasu jest więc niewiele i dlatego z wyposażeniem konia w ten dokument nie należy zwlekać aby nie zamknąć sobie możliwości wyjechania z koniem poza obręb własnego gospodarstwa.

Informacje rynkowe

Notowania cen na targowiskach sporządzone przez Oddział WODR w Grabanowie (ceny w zł za jednostkę)

Lp	Wyszczególnienie	J.M	Wisznice 22.03.2004 poniedziałek	Parczew 23.03.2004 wtorek	Piszczac 24.03.2004 środa	Radzyń Podlaski 24.03.2004 środa	Biała Podlaska 25.03.2004 czwartek	Łuków 25.03.2004 czwartek	Miedzyrzec Podlaski 25.03.2004 czwartek
1.	Pszenvica	dt	60 - 65	-	65	68 - 70	65 - 70	66 - 68	65 - 70
2.	Pszenvyto	dt	-	-	50 - 55	53 - 55	55	55	50 - 55
3.	Żyto	dt	-	-	-	48 - 50	50	-	45
4.	Owies	dt	40 - 45	-	40 - 45	45 - 47	45 - 50	45	45
5.	Jęczmień	dt	55 - 60	-	55 - 60	55 - 60	60 - 65	57 - 60	60
6.	Mieszanka zbożowa	dt	45 - 50	-	45 - 50	48 - 52	50	-	50
7.	Kukurydza	dt	-	-	-	-	65 - 70	-	-
8.	Łubin	dt	-	-	-	-	100	-	-
9.	Ziemiaki	dt	-	-	20 - 25	-	30 - 33	22	-
10.	Prosięta 10 -15 kg	para	120 - 150	-	130 - 140	140 - 150	150	110 - 130	110 - 130
11.	Prosięta pow. 15kg	para	170 - 180	150 - 170	160 - 180	160 - 190	-	130 - 180	130 - 180
12.	Jaja	szt.	0.32 - 0.35	0.33 - 0.40	0.32 - 0.40	0.28 - 0.42	0.30 - 0.40	0.25 - 0.40	0.32 - 0.40
13.	Jabłka	kg	0.50 - 1.30	0.50 - 1.20	0.60 - 1.50	0.70 - 1.30	0.80 - 1.80	-	1.00 - 1.50
14.	Orzech włoski	kg	3.00	-	3.00 - 3.50	-	4.50	-	3.00
15.	Gruszki	kg	-	-	2.00 - 2.50	-	-	-	2.00 - 2.50
16.	Pestka dymy	kg	4.40 - 4.50	-	-	-	-	-	-
17.	Cebula	kg	1.00 - 1.50	1.20 - 1.40	1.20 - 1.50	1.20 - 1.50	1.50	1.20	1.20 - 1.50
18.	Cebula dymka	kg	-	5.00 - 12.00	-	-	11.00 - 16.00	-	-
19.	Czosnek	kg	6.00 - 7.00	-	6.00 - 7.00	-	6.00	-	-
20.	Czosnek	szt.	-	0.50	-	-	-	0.60	0.20 - 0.50
21.	Chrzan	kg	-	-	-	-	-	-	6.50
22.	Szczypior	peczek	-	1.00	1.00 - 1.50	-	1.20 - 1.50	-	1.00
23.	Salata	szt.	-	2.50	2.50	-	2.50	-	-
24.	Rzodkiewka	peczek	-	2.50	-	-	-	-	-
25.	Pomidor	kg	-	-	-	-	-	-	8.80
26.	Ogórek zielony	kg	-	5.50 - 6.00	6.00 - 6.50	-	6.00 - 7.50	-	6.50
27.	Ogórek kiszony	kg	-	2.00 - 2.50	-	-	1.50 - 2.00	-	-
28.	Kapusta	szt.	1.00 - 2.00	0.50 - 1.20	1.00 - 1.50	1.20 - 2.00	0.60 - 2.20	1.00	1.00 - 2.00
29.	Kapusta	kg	0.50	-	-	-	-	-	-
30.	Kapusta czerwona	kg	-	-	-	-	1.20 - 1.50	-	-
31.	Kapusta pekińska	kg	-	2.50	-	-	3.20 - 3.50	-	2.50
32.	Kapusta pekińska	szt	1.00 - 2.50	-	2.50 - 3.00	-	-	-	-
33.	Kapusta kiszona	kg	-	1.50 - 2.00	-	-	1.50 - 2.00	-	1.50
34.	Pieczarki	kg	4.50 - 5.00	2.50 - 4.50	4.50 - 5.50	5.00 - 5.50	3.50 - 4.00	4.50	5.00
35.	Marchew	kg	0.60 - 0.80	0.60 - 0.80	0.80 - 1.00	0.60 - 0.80	1.00 - 1.20	0.60	0.60 - 0.80
36.	Miód	kg	16.00 - 19.00	-	16.00 - 19.00	-	18.00	20.00	13.00 - 15.00
37.	Miód	słoik3/4	-	16.00 - 17.00	-	-	-	-	-
38.	Buraki czerwone	kg	0.70 - 0.80	0.70 - 0.80	0.70 - 1.00	0.70 - 0.80	1.00 - 1.20	0.60	0.60
39.	Seler	kg	2.00 - 2.50	2.00	2.00 - 2.50	2.00	2.50 - 3.00	2.00	2.00
40.	Por	szt.	0.70 - 1.00	0.40 - 0.50	0.80 - 1.00	-	-	0.50	-
41.	Por	kg	-	2.00	-	-	2.00 - 3.00	-	2.00
42.	Pietruszka	kg	1.20 - 2.00	1.50 - 2.50	1.50 - 2.00	1.50 - 2.00	2.00 - 3.00	-	2.00
43.	Ziemiaki	kg	0.40	0.40 - 0.60	0.40	-	0.60 - 0.70	-	0.50

Wisznice:

zboża
prosiętapodaż mała
podaż małapopyt mały
popyt średni

Piszczac:

zboża
prosiętapodaż średnia
podaż średniapopyt mały
popyt średni

Łuków:

zboża
prosiętapodaż duża
podaż dużapopyt średni
popyt średni

Radzyń Podlaski:

zboża
prosiętapodaż duża
podaż średniapopyt średni
popyt duży

Biała Podlaska:

zboża
prosiętapodaż duża
podaż średniapopyt średni
popyt mały

Miedzyrzec Podlaski:

zboża
prosiętapodaż średnia
podaż małapopyt średni
popyt średni

Kredyty preferencyjne po 1 maja 2004 r.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podjęło decyzję określającą zakres rzeczowy działalności Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na 2004 rok w zakresie dopłat do oprocentowania kredytów inwestycyjnych.

W związku z powyższym Agencja w 2004 r. będzie stosować dopłaty do nowo udzielanych kredytów w zakresie preferencyjnych linii kredytowych na:

1. realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w rolnictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym i usługach dla rolnictwa (symbol IP),
2. utworzenie lub urządzenie gospodarstw rolnych przez osoby, które nie przekroczyły 40 roku życia (symbol MR),
3. zakup gruntów rolnych (symbol KZ),
4. utworzenie lub urządzenie gospodarstwa rolnego w ramach realizacji zaakceptowanego przez Ministrów Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz Finansów, programu osadnictwa rolniczego na gruntach Skarbu Państwa (symbol OR),
5. realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w rolnictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym i usługach dla rolnictwa przez grupy producentów powstałe na mocy ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw /Dz. U. Nr 88, poz. 983/ (symbol GP),
6. zakup nieruchomości rolnych przeznaczonych na utworzenie lub urządzenie gospodarstwa rodzinnego w rozumieniu ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (symbol GR),
7. realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie nowych technologii produkcji (symbol NT),
8. realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w ramach "Branżowego programu wspólnego użytkowania maszyn i urządzeń rolniczych" (symbol BR/10),
9. realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w ramach "Branżowego programu rozwoju rybołówstwa w Polsce na lata 2000-2006" (symbol BR/12),
10. realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w ramach "Branżowego programu restrukturyzacji przetwórstwa ziemniaka na skrobię w Polsce" (symbol BR/13),

11. realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w ramach "Programu wspierania restrukturyzacji i modernizacji przemysłu mięsnego i przetwórstwa jaj w Polsce" (symbol BR/14),

12. realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w ramach "Branżowego programu wspierania restrukturyzacji i modernizacji przemysłu utylizacyjnego w Polsce" (symbol BR/16),

13. realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w ramach "Branżowego programu wspierania restrukturyzacji i modernizacji przemysłu utylizacyjnego w Polsce" (symbol BR/16),

14. wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej znajdujących się na obszarach dotkniętych klęską suszy, gradobicia, nadmiernych opadów atmosferycznych, wymarzenia powodzi, huraganu, pożaru, plagi gryzoni lub osuwisk ziemi (symbol KL),

W 2003 roku banki współpracujące z ARiMR udzieliły łącznie 24 439 kredytów preferencyjnych na łączną kwotę 2 370 459 000 zł.

W planie finansowym na 2004 r. Agencja zawnioskowała o kwotę 3,3 mld zł co oznaczałoby wzrost o 39,2%.

[AŻ]

Ile za ziemię?

Średnie ceny gruntów ornych w obrocie prywatnym w IV kwartale 2003 r., wg danych GUS, w poszczególnych województwach kształtowały się następująco:

Lp.	Województwo	Ceny gruntów ornych w złotych za hektar			
		Grunty Ogółem	Grunty kl. I – II – III a	Grunty kl. III b – IV	Grunty kl. V – VI
1	dolnośląskie	5 850	6 330	6 267	4 954
2	kujawsko-pomorskie	7 365	10 176	7 004	4 916
3	lubelskie	6 077	7 959	6 262	4 011
4	lubuskie	3 115	3 914	3 306	2 125
5	łódzkie	5 735	7 461	6 183	3 560
6	małopolskie	7 587	9 122	8 439	5 200
7	mazowieckie	7 708	10 918	7 725	4 481
8	opolskie	5 895	7 892	5 917	3 875
9	podkarpackie	4 385	6 269	4 471	2 416
10	podlaskie	5 488	8 179	5 427	2 857
11	pomorskie	5 484	7 750	5 216	3 486
12	śląskie	9 997	13 133	9 128	7 729
13	świętokrzyskie	5 553	7 293	6 075	3 291
14	warmińsko-mazurskie	3 946	5 382	4 005	2 452
15	wielkopolskie	7 722	11 421	7 622	4 122
16	zachodniopomorskie	3 962	5 148	3 869	2 870
	Polska	6 335	8 571	6 457	3 978

Przeciętna powierzchnia użytków rolnych przypadająca na 1 gospodarstwo rolne w województwie lubelskim wynosi - 6,57 ha.

Od 1 kwietnia 2004 r. wysokość kredytu preferencyjnego na zakup gruntów rolnych w celu utworzenia lub powiększenia gospodarstwa rolnego w poszczególnych województwach nie może przekraczać wyżej podanych cen.

Tworzone, powiększane lub urządzone gospodarstwo rolne nie może być mniejsze od średniej w województwie, z wyjątkiem działów specjalnych produkcji rolnej, rybołówstwa i rybactwa. Dotyczy następujących linii kredytowych: KZ, MR, OR i GR.

[AŻ]

Ceny zbóż, żywca wołowego oraz wieprzowego

Zboża

Ceny w zł/tona 25.03. - 29.03. 2004r.

Punkt skupu	PSZENICA	JĘCZMIEN	YTO	PSZEN YTO	OWIES BEZUSKOWY	KUKURYDZA
Podlaskie Zakłady Spirytusowe „Alkown” Sp. z o.o. Międzyrzec Podlaski ul. Lubelska 65, tel. 371 50 82			450 + VAT p³atne od r³eki 480 + VAT po 30 dniach			
Mieszalnia pasz „Wola Pasze” Bia³a Podlaska ul. Sidorska tel. 342 22 01 (P³atnoææpo 60 dniach od sprzeda¿y)	700 + VAT	570 + VAT		570 + VAT	700 + VAT owies zwyk³y 470 + VAT	660 + VAT
PZZ „MI£OSZ” Kijowiec gm. Zalesie, tel. 375 75 57	680 + VAT p³atnoææ 14 dni		450 + VAT p³atnoææ 14 dni			
PPP BACUTIL Bedlno tel. 352 86 01	690 + VAT	580 + VAT	440 + VAT	550 + VAT		650 + VAT
Gorzelnia w Bojanówce tel. 353 00 47			430 + VAT			
KOJPASZ Dubica	650 + VAT		450 + VAT			

¿ywiec wieprzowy i wo³owy

Ceny w zł/kg od 22.03.- 25.03. 2004 r.

Powiat	¿ywiec wieprzowy		¿ywiec wo³owy		
Punkt skupu	tuczniaki	maciory	buhaje	Ja³ówki	Krowy
Bia³a Podlaska					
Bia³a Podlaska – Zak³ady Miêсне „Dolina £¹k” Ma³aszewice	3,90 – 4,00 + VAT	2,30 + VAT			
„FELIX” Rossosz	3,60 + VAT		3,50 + VAT	3,10 + VAT	
£uków					
Zak³ady Miêсне £meat” w £ukowie	3,50 – 3,70 + VAT	2,00 – 2,20 + VAT	3,20 – 3,30 + VAT	2,90 – 3,00 + VAT	
Parczew					
Parczew – ZM „£MEAT” £uków	3,50 + VAT	1,70 – 1,80 + VAT	3,25 – 3,60 + VAT	3,10 – 3,20 + VAT	2,35 – 2,45 + VAT
Jab³oñ – ZM „£MEAT” £uków	3,90 + VAT				
Radzyñ Podlaski					
M-U ”Zemat” Z. Troc³añczyk i Sp. Wohyñ	3,80 + VAT	2,50 + VAT	3,30 – 3,50 + VAT	3,00 + VAT	

Ceny mleka SM Bia³a Podlaska na dzieñ 29.03.2004r.

Jednostka t³uszczu 1,0 gr/litr

Jednostka bia³ka 8,0 gr/litr

Dop³aty do litra mleka:

Klasa extra 15 gr/litr

Klasa I bez dop³aty

Pozaklasowe - 5 gr/litr

Cz³onkowska za 1 udzia³ 5 % ceny podstawowej

Cz³onkowska za 2 udzia³y 10 % ceny podstawowej

Cz³onkowska za 3 udzia³y 15 % ceny podstawowej

Restrukturyzacyjna pow 1500 - 2000 l/mc - 2 gr/litr

pow 2000 l/mc - 6 gr/litr

pow 3000 l/mc - 8 gr/litr

pow 4000 l/mc - 10 gr/litr

pow 5000 l/mc - 12 gr/litr

pow 10000 l/mc - 17 gr/litr

za odstaw³e ze zbiornika 13 gr/litr do klasy Extra i 8 gr do I klasy

dop³ata pañstwa - 7 gr/litr

Uwagi:

Od XI 2003 r. obowi¹zuje dop³ata w wysokoœci 15 gr do litra mleka dla gospodarstw posiadaj¹cych Decyzj³ Powiatowego Lekarza Weterynarii o spe³nieniu przez hodowc³ by³³a mlecznego warunków sanitarno-weterynaryjnych.

Do ceny wyjœciowej dop³acany jest VAT w wysokoœci 3 %,

Jeden udzia³ wynosi - 705 z³.

PH „ARKADY”

Arkadiusz Mischczuk

Rusify 49, 21-222 Podedwórze
tel. (083) 379-51-24, kom. 608 516 126

Oferuje do sprzedaży produkty firmy
EKOPLON S.A.

- **Koncentraty pełne - PROTAMIK**
- **Koncentraty 10%**
- **Mieszanki witaminowo- mineralne**
 - ⇒ FARMER
 - ⇒ EKOPOS
 - ⇒ SORBIX
- **Prefiksy dla trzody chlewnej przeżuwczy i drobiu:**
 - ⇒ DYNAMIX
 - ⇒ EKOMIX
 - ⇒ PREMIX 4%
- **Pasze pełnoporcjowe:**
 - ⇒ PRESTARTER
 - ⇒ STARTER
- **Nawozy dolistne-rolnicze**
 - ⇒ EKOLIST MAKRO
 - ⇒ EKOLIST MONO
 - ⇒ MIKROSOL
- **Nawozy ogrodnicze**
 - ⇒ MULTIWIT- płynne doglebowe
 - ⇒ MULTIWIT granulowane doglebowe

W sprzedaży posiadamy wyposażenie chlewni i wentylację renomowanych firm

Pasieka Gospodarstwa Pomocniczego
LWODR Oddział w Grabanowie
21-500 Biała Podlaska
oferuje

Matki pszczoły użytkowej rasy:
Kraińskiej - linie L, T, J, GR1,
Środkowoeuropejskiej - linia
Augustowska

- matka pszczoły użytkowej inseminowana ze sprawdzonym czernieniem - 50 zł,
- matka pszczoły użytkowej unasięniona naturalnie na pasieczysku, czerwiaka - 30 zł,
- matka pszczoły użytkowej nieunasięniona - 13 zł (ceny matek zawierają VAT).

Zamówienia prosimy kierować na adres firmy lub tel/fax

tel (083) 343 37 92

fax (083) 434 81 98

Stanisław Kościuszko,
Branica Radzyńska 21,
tel. 352 83 55

- sprzedam pszenicę ozimą 40 ton,
ciągnik MTZ stan dobry
rok pr. 1995, cena 29 900 PLN

Autoryzowany dealer firmy
Westfalia Landtechnik Polen Sp. z o.o.

P.P.H.U. „MLEKO-SYSTEM”

ul. Składowa 8

21-200 Parczew

tel. (083) 355 13 09, fax. (083) 355 13 08

Oferuje

- Wyposażenie budynków inwentarskich do hodowli bydła
 - urządzenia udojowe i schładzające (nowe i używane) firmy Westfalia
 - kalenice dachowe oraz kurtyny firmy ARNTJEN
 - przegrody stanowiskowe do obór uwięziowych oraz wolnostanowiskowych
- Wozy paszowe firmy TRIOLIET
- Środki higieny doju
 - Części zamienne do wszystkich typów dojarek
 - Fachowe doradztwo
 - Artykuły zootechniczne

WESTFALIA

SPRZEDAŻ RATALNA

Porady pszczelarskie

Mały żuk ulowy – śmiertelne zagrożenie dla pszczoł miodnych

Małgorzata
Lewandowska

Postępująca globalizacja gospodarki, która objęła również pszczelnictwo stanowi główną przyczynę rozprzestrzeniania się chorób czerwii i pszczoł. Poważne zagrożenie w tej dziedzinie stwarza niekontrolowany import matek i pakietów pszczoł z odległych krajów, zakup pierzgi i miodu z terenów objętych chorobami. Nowy pasożyt – mały żuk ulowy (*Aethina tumida* Murray) gwałtownie pustoszy od kilku lat pasieki w USA i przynosi duże straty ekonomiczne. Istnieją przy tym uzasadnione obawy, że może on zaatakować pszczołę miodną w Europie.

Historia inwazji pasożyta

Do 1998 r., to jest do chwili zaatakowania pasiek w USA przez tego pasożyta czerwii, szkodnika miodu i wosku, istniały skąpe informacje o biologii małego żuka ulowego i sposobach jego szkodliwego działania w rodzinie pszczelej. Pierwsza wzmianka o tym pasożycie pochodzi od Murraya, który w 1867 roku odkrył go w Nigerii i opisał jako wolnożyjącego owada. Zaś pierwszy opis jego biologii pochodzi z 1940 roku od południowoafrykańskiego badacza dr A. E. Lundie.

Występowanie pasożyta ograniczało się początkowo do kilku państw Afryki Południowej (transsaharyjskiej). Nie powodował on tam dużych strat ekonomicznych i masowego giniecia całych rodzin, ponieważ na tych terenach hodowana jest pszczoła miodna Wyżyny Afrykańskiej (*A. mellifera scutellata*) i pszczoła południowoafrykańska (*A. mellifera capensis*). Rasy te cechują się wybitną zdolnością oczyszczania gniazda i likwidacji pasożyta. W Afryce Południowej chorują z reguły małe, osłabione rodziny. Rzadko obserwuje się silną inwazję w rodzinach silnych, dobrze utrzymanych.

Krańcowo różna sytuacja panuje w USA. Po pierwsze, w pasiekach dominują pszczoły rasy włoskiej (*A. mellifera ligustica*) i kraińskiej (*A. mellifera carnica*), które cechuje słaba zdolność przeciwstawiania się inwazji pasożyta.

Po drugie, wydaje się, że warunki klimatyczne wpływają korzystnie na rozwój inwazji, a wędrówki rodzin na pożytki przyczyniły się do szybkiego rozprzestrzeniania się choroby. Sposób, w jaki pasożyt przedostał się z Afryki do USA, nie został ustalony, ale nie można wykluczyć zawleczenia choroby z matkami lub z importowanymi owocami z Afryki.

Po raz pierwszy mały żuk ulowy (*A. tumida*) pojawił się na kontynencie północnoamerykańskim w maju 1998 roku, w dużej pasiece produkcyjnej na Florydzie. Już w czerwcu tego roku znaleziono go w sąsiadującym z Florydą stanie Georgia. W roku następnym mały żuk ulowy został zawleczony do Australii, zaś w 2003 roku do Egiptu. Obecnie spotyka się go już we wszystkich wschodnich stanach USA aż po granice z Kanadą. W 2002 roku zanotowano import wosku z larwami tego pasożyta do kanadyjskiej prowincji Manitoba.

Wymiary i cykl rozwojowy małego pasożyta

Długość ciała samicy żuka ulowego wynosi średnio $5,27 \pm 0,06$ mm, zaś szerokość $3,25 \pm 0,04$ mm. Długość ciała samca mierzy odpowiednio: $5,12 \pm 0,07$ mm i $3,21 \pm 0,04$ mm. Całe ciało jest spłaszczone grzbietowo-brzusznie i gęsto pokryte włoskami. Wraz z wiekiem owada jego kolor zmienia się od jasnobrązowego po zupełnie czarny. Wyróżnione larwy o długości 10-11 mm posiadają 3 pary odnóży tułowiowych. Mały żuk ulowy posiada krótkie skrzydła, które mocno przylegają do tułowia. Jedenastoczłonowe czułki zakończone są charakterystycznymi trzyczęściowymi „maczugami”.

W cyklu rozwojowym małego żuka ulowego występuje jajo, larwa, poczwarka oraz imago. Długość jaja wynosi 1,4 mm, zaś szerokość 0,26 mm. Jaja te w postaci perlówobiałej nieregularnej masy, składane są przez samice żuka w szczelinach ula lub na owocach. Po 1 do 6 dniach (średnio 2-4 dni) z jaj wylęgają się bezowe larwy. Po 10-14 dniach

intensywnego odżywiania się osiągaą one stadium przedpoczwarki, które wykazują silny geotropowy instykt migracyjny. Po zagrzebaniu się w ziemi na głębokość około 10 cm, przedpoczwarki (pędrak) ulegają przepoczwazowaniu. Po około 8-60 dniach, a średnio po 14 dniach, młode uskrzydłone samice wydostają się na powierzchnię i po kopulacji zaczynają latać w promieniu do 24 km, w poszukiwaniu gniazd pszczelech. W przypadku braku pszczoł, zdolne są pasożytować na owocach tropikalnych, np. na: bananach, ananasach, awokado, kantalupach (rodzaj melona), papajach, winogronach, mango, pomarańczach, truskawkach, grejpfrutach i melonach skalnych. Zauważono, że szczególnie dobrze żuki te rozwijają się na melonach. Po około 7 dniach od momentu wygrzebania się z ziemi, samice żuka ulowego zaczynają składać jaja. Jedna samica składa do 1000 jaj.

Cały cykl rozwojowy w zależności od temperatury powietrza trwa od 38 do 81 dni. W sprzyjających warunkach termicznych w ciągu jednego roku może odbyć się 5 cykli rozwojowych. Dojrzałe samice małego żuka ulowego mogą żyć do 6 miesięcy. W jednej rodzinie pszczelej może dojść do bytowania nawet do 1000 żuków ulowych i wychowu do 30 tysięcy larw.

Przetrwanie w niskich temperaturach

W USA żuk ulowy występuje w stanach Minnesota i Michigan, gdzie temperatura powietrza przez wiele miesięcy w roku spada poniżej 0°C . Tam też znajdowano je w kłębach zimujących pszczoł. Interesujące jest to, że w południowej Afryce omawiane tu pasożyty nie rozmnażają się w ciągu czterech najzimniejszych miesięcy roku. Zdolność żuków ulowych do życia w chłodnej strefie klimatycznej potwierdza również fakt, że występują one naturalnie w rodzinach pszczelech zamieszkujących tereny przyległe do południowoafrykańskich gór Amalola, gdzie śnieg zalega na powierzchni ziemi przez wiele tygodni, zaś pszczoły przerywają na ten czas wychów czerwii.

Ciąg dalszy na s. 14

➔ Dorosłe żuki mogą przeżywać bez pokarmu i wody do 14 dni, na plastrach do 50 dni, zaś na owocach wiele miesięcy.

Niszczący wpływ na pszczoły i trzmielę

Zarówno dojrzałe żuki jak i ich larwy całkowicie niszczą rodzinę pszczelą. Larwy żuka podobnie jak larwy motyli cy woskowej niszczą plastry wydając wosk, zaś kał dorosłych żuków powoduje bardzo silną fermentację miodu, który wylewa się z plastrów. Woń sfermentowanego miodu przypomina zapach zgniłych pomarańczy. W trakcie tej destrukcji dojrzałe pasożyty oraz ich larwy zjadają nie tylko jaja i larwy pszczele, ale również pyłek i miód. Stwierdzono również, że larwy tego żuka mogą pasożytować na żywych oraz martwych pszczołach.

Kiedy liczba pasożytów w rodzinie pszczelej osiągnie pewien poziom, matka pszczela przerywa czerwienie. Z uwagi na wymienione wyżej zdolności rozrodcze samic, obecność w ulu tylko dwóch z nich, może spowodować wychów do 1000 larw i porzucenie gniazda przez pszczoły.

Stwierdzono, że zarażenie rodziny trzmieli 20 żukami ulowymi powoduje całkowity jej rozpad już po dwóch miesiącach. Jednym z głównych tego powodów jest totalna destrukcja gniazda. Pozostają po nim tylko drobne fragmenty plasterków, silnie powalane kałem pasożytów.

Czy choroba ograniczy się do południowo-wschodniej części USA, czy też może wystąpić w Europie? Jednoznaczna odpowiedź na to pytanie przy obecnym stanie wiedzy jest trudna. Istnieje jednak duże prawdopodobieństwo tzw. czarnego scenariusza. Warunki klimatyczne na południu Europy są jeżeli nie identyczne, to bardzo zbliżone do występujących w tych stanach USA, gdzie gwałtownie szerzy się inwazja. Ponadto są tam identyczne warunki glebowe, co umożliwia przeobrażenie pasożyta. Co więcej, pasożyt zmienił szybko swoich pierwotnych żywicieli z pszczoł afrykańskich na europejskie, co świadczy o jego dużych zdolnościach adaptacyjnych. Pogląd, że mały żuk ulowy jest zaadaptowany wyłącznie do warunków tropikalnych lub subtropikalnych Afryki, został jednoznacznie podważony z chwilą, kiedy pasożyt zaatakował pasieki w USA. ■

CHARAKTERYSTYKA RAS I LINII PSZCZÓŁ HODOWANYCH W ODDZIALE LWODR W GRABANOWIE

PASIEKA W GRABANOWIE

RASA KRAIŃSKA

Linia L

Pochodzi z Austrii, lecz trudno zaliczyć ją do pszczoł alpejskich, gdyż jest bardzo plenna, mało kituje. Dobrze zimuje. Pszczoły dość ruchliwe, wykazują aktywność przy niskich temperaturach. Spośród pożytków dobrze wykorzystują spadź i wrzos.

Linia T

Najbardziej wyrównana linia pszczoł kraińskich, bez ujemnych cech inbrodu. Wyspecjalizowana w pożytkach średnio - wczesnych i późnych, zwłaszcza spadzi. Tworzy rodziny silne i bardzo silne. Pszczoły łagodne, dobrze trzymają się plastrów. Ograniczanie matek w czerwieniu występuje przy bardzo obfitych pożytkach. Na wiosnę gniazdo wyraźnie oddzielone od miodni, lecz wraz z rozwojem matka penetruje cały ul, składając jaja w wolnych komórkach.

Linia J

Pszczoły o bardzo dobrych cechach produkcyjnych, łatwe w obsłudze. Łagodne i nie płochliwe, łatwo dają się strząsać z plastrów. Mało kitują. Wymagają dobrego przygotowania do zimowli, gdyż słabe rodziny źle zimują i wolno dochodzą do siły.

Linia GR 1

Materiałem wyjściowym do założenia tej linii były matki z rodzin, w których zauważono zwiększoną, w porównaniu z innymi, odporność na grzybicę. Mechanizm tej odporności polega na wcześniejszym niż u innych linii usuwaniu przez pszczoły chorego czerwiu z rodziny i tym samym likwidacji źródła infekcji. Selekcję tej linii rozpoczęto w 1995 roku. Pszczoły odznaczają się wczesnym i dynamicznym rozwojem. Dobrze zimują, są bardzo łagodne i dobrze trzymają się plastrów. Łatwo przechodzą do nadstawki. Ubarwienie typowe dla rasy kraińskiej. Rodziny z matkami z tej linii unasienionymi naturalnie, w znacznym stopniu powtarzają cechę odporności na grzybicę i inne cechy produkcyjne.

RASA ŚRODKOWOEUROPEJSKA

Linia Augustowska

Odnacza się wybitnym przystosowaniem do trudnych warunków środowiskowych - skąpe pożytki, niskie temperatury. Nie agresywna przy prawidłowej, spokojnej obsłudze ula. Nie rabuje. Dobry rozwój wiosenny i bardzo dobra zimowla.

Nowe miary wielkości gospodarstw

Kraje Unii Europejskiej stosują jednolite mierniki wielkości ekonomicznej i typu rolniczego gospodarstw. System ten jest niezbędny do prawidłowej oceny i klasyfikacji gospodarstw w różnych krajach europejskich niezależnie od ich specyficznych warunków i odmiennych relacji dochodowo kosztowych. Polska jako kraj przystępujący do struktur UE, również opracował i wdrożył jednolity, spójny z unijnym system klasyfikacji gospodarstw.

Do celów porównawczych stosuje się dwa podstawowe parametry ekonomiczne:

- ⇒ Standardowa Nadwyżka Bezpośrednia (SGM)
- ⇒ Europejska Jednostka Wielkości (ESU)

Aby wyjaśnić znaczenie tych pojęć opiszę pokrótce zasady i metody liczenia tych parametrów.

Podstawową miarą efektywności ekonomicznej jest Nadwyżka Bezpośrednia - jest to wartość produkcji uzyskana z jednego hektara uprawy, lub od jednego zwierzęcia (100 szt. drobiu, 1 pnia pszczoł), pomniejszona o koszty bezpośrednie poniesione na wytworzenie tej produkcji.

W produkcji roślinnej wartością produkcji będzie plon główny, po odjęciu strat powstałych w trakcie czyszczenia, sortowania, suszenia i przechowywania, powiększony o dotacje otrzymane z tytułu uzyskania tego plonu.

W produkcji zwierzęcej wartością produkcji będą przychody uzyskane od 1 zwierzęcia liczone wg cen średniorocznych, pomniejszone o straty powstałe w procesie produkcji, a powiększone o dotacje na 1 szt. otrzymane z tytułu utrzymywania tych zwierząt.

Przy obliczaniu wartości produkcji przyjmuje się ceny średnioroczne „loco” gospodarstwo bez podatku VAT.

Nadwyżka Bezpośrednia
= wartość produkcji
- koszty bezpośrednie

Koszty bezpośrednie w produkcji roślinnej to :

- materiał siewny, nawozy mineralne (bez wapna) środki ochrony roślin, ubezpieczenie danej uprawy, koszt wody do nawodnienia, koszty dzierżawy ziemi nie dłuższej niż 1 rok, koszt przygotowania produktów do sprzedaży (czyszczenia, sortowania, mycia, suszenia, pakowania), koszty magazynowania poza gospodarstwem produktów przeznaczonych do sprzedaży, koszty opakowań, reklamy, opłat targowiskowych, analizy zasobności gleby i liści, oraz najem sezonowej siły roboczej w produkcji roślinnej.

W produkcji zwierzęcej kosztami bezpośrednimi będą :

- zwierzęta, pasze, czynsze dzierżawne za użytkowanie powierzchni paszowej nie dłuższej niż 1 rok, ubezpieczenia zwierząt, lekarstwa, inseminacja, kastracja, środki czystości i dezynfekujące, preparaty do konserwacji pasz, ściółki, opakowania, koszty nośników energii zużytych do ogrzewania pomieszczeń inwentarskich, koszty magazynowania poza gospodarstwem produktów zwierzęcych przeznaczonych do sprzedaży, opłaty targowiskowe, koszty promocji i reklamy, koszty kontroli użyteczności i prowadzenia ksiąg hodowlanych, usługi transportu zwierząt, najem dorywczej siły roboczej w produkcji zwierzęcej.

Koszty bezpośrednie liczymy bez podatku VAT.

Jak wszystkim wiadomo nadwyżki bezpośrednie będą się różniły w zależności od jakości gleb, przebiegu pogody oraz rodzaju zwierząt (tuczniaki uzyskuje się po 6 miesiącach a młode bydło opasowe po 18 miesiącach.

W celu uniknięcia tych różnic opracowano **Standardową Nadwyżkę Bezpośrednią**.

Standardowa Nadwyżka Bezpośrednia jest obliczana na podstawie danych pochodzących z wielu gospodarstw określonego obszaru i na podstawie 3-letnich obserwacji. Standardowa

Nadwyżka Bezpośrednia jest odzwierciedleniem 12 miesięcznego cyklu produkcji. Obliczaniem Standardowej Nadwyżki Bezpośredniej zajmuje się Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w Warszawie na podstawie danych statystycznych pochodzących z konkretnych gospodarstw współpracujących z IERiGŻ, od 1 maja 2004 roku będą to gospodarstwa prowadzące rachunkowość w ramach „POLSKIEGO FADN”. Polska została podzielona na cztery regiony: Pomorze i Mazury, Wielkopolska i Śląsk, Mazowsze i Podlasie oraz Małopolska i Pogórze.

Województwo Lubelskie leży w regionie „Mazowsze i Podlasie”. Aktualnie używaną i obliczoną Standardową Nadwyżką Bezpośrednią jest tzw. „SGM 2000” wyliczona w latach 1999-2001. Standardową Nadwyżkę Bezpośrednią wyraża się w EURO.

Na przykład: Wartość Standardowej Nadwyżki Bezpośredniej „SGM 2000” w naszym regionie wynosi odpowiednio (w EURO) dla 1 ha żyta - 136,08; pszenicy - 237,64; owsa - 160,53; ziemniaków - 657,22 oraz 1 szt. zwierząt: krowy mlecznej - 543,82; lochy - 377,25; tuczniaka - 147,17.

Posługując się Standardową Nadwyżką Bezpośrednią mierzy się wielkość ekonomiczną gospodarstwa rolnego poprzez przemnożenie rozmiaru wszystkich działalności w gospodarstwie przez odpowiednie wartości „SGM 2000” i wyliczenie sumy wszystkich nadwyżek.

Wartość sumy Standardowych Nadwyżek Bezpośrednich (SGM) wszystkich działalności występujących w gospodarstwie rolniczym stanowi wielkość ekonomiczną gospodarstwa.

Wielkość ekonomiczną mierzy się w Europejskich Jednostkach Wielkości - ESU.

1 ESU = 1200 EURO

Ciąg dalszy na s. 16

Unia Europejska

Platności obszarowe - co nam grozi za podanie błędnych informacji ?

Jakie sankcje przewidziane są za podanie błędnych informacji we wniosku o płatności obszarowe.

Prawdziwość danych we wniosku składający wniosek potwierdza swoim podpisem. Świadome wpisanie nieprawdziwych danych (przede wszystkim dotyczących powierzchni, do której przysługuje dopłata) wiąże się z nałożeniem sankcji.

Zgodnie z Rozporządzeniem Komisji WE Nr 2199/2003 z 16 grudnia 2003 roku - sankcje za podawanie nieprawdziwych danych powierzchniowych będą następujące

- Sankcje wynikające z nieświadomego zadeklarowania we wniosku o przyznanie płatności obszarowych powierzchni większej niż powierzchnia rzeczywista, stwierdzona podczas kontroli administracyjnej lub podczas kontroli na miejscu:
 - jeżeli różnica jest mniejsza niż 3 % - to nie stosuje się sankcji

- jeżeli różnica jest większa niż 3 %, ale mniejsza niż 30 % - płatność zostanie zmniejszona o dwukrotność stwierdzonej różnicy
- jeżeli różnica przewyższa 30 % - to w danym roku wnioskodawca nie otrzyma żadnej pomocy
- jeżeli różnica przekracza 50 % - to w danym roku wnioskodawca nie otrzyma żadnej pomocy, a ponadto kwota, o którą wnioskował, będzie mu potrącona z płatności do których będzie uprawniony w ciągu trzech lat kalendarzowych

- Sankcje wynikające ze świadomego (celowego) zadeklarowania we wniosku o płatności obszarowe powierzchni większej niż powierzchnia rzeczywista, stwierdzona podczas kontroli administracyjnej lub kontroli na miejscu:
 - w danym roku wnioskodawca nie otrzyma żadnej pomocy

- jeżeli różnica jest większa niż 20%, to w danym roku wnioskodawca nie otrzyma żadnej pomocy, a ponadto kwota, o którą nie należy wnioskować, będzie mu potrącana z płatności, do których będzie uprawniony w ciągu trzech lat kalendarzowych po roku stwierdzenia tego faktu

- Sankcje wynikające z nieprzestrzegania przez wnioskodawcę wymogów dobrej kultury rolnej (stwierdzonego podczas kontroli na miejscu):

- w przypadku nieprzestrzegania przez wnioskodawcę któregośkolwiek z wymogów procent zmniejszenia wynosi 5% kwoty dopłaty do obszaru, dla którego ta niezgodność miała miejsce

- w przypadku świadomego nieprzestrzegania przez wnioskodawcę któregośkolwiek z wymogów procent zmniejszenia wynosi 20% kwoty dopłaty do obszaru, dla którego ta niezgodność miała miejsce. Suma redukcji nie może przekroczyć całkowitej kwoty pomocy dla obszaru, na którym wystąpiły nieprawidłowości.

- w przypadku świadomego nieprzestrzegania przez wnioskodawcę wszystkich wymogów nie przysługują żadnej dopłaty do obszaru, dla którego te niezgodności miały miejsce. Ponadto, jeśli te niezgodności dotyczą 50% określonego obszaru, to wnioskodawca zostaje całkowicie wykluczony z otrzymania płatności w danym roku.

Jak widać świadome wpisywanie nieprawdziwych danych naraża nas na zmniejszenie, utratę płatności a nawet potrącenia z należnych płatności w trzech kolejnych latach.

Dlatego też wnioski o płatność należy wypełniać rzetelnie i dokładnie.

Janina Kempka

Podział gospodarstw na klasy wielkości ekonomiczne w Unii Europejskiej:

Klasa wielkości ekonomicznej gospodarstwa	Wielkość gospodarstwa w ESU	Nazewnictwo klas wielkości ekonomicznej stosowane od 1984 roku
I	Poniżej 2	Bardzo małe
II	2-4	Małe
III	4-6	
IV	6-8	
V	8-12	Średnio małe
VI	12-16	
VII	16-40	Średnio duże
VIII	40-100	Duże
IX	100 i więcej	Bardzo duże

Aby otrzymać wielkość gospodarstwa, wyrażoną w ESU należy podzielić sumę standardowych nadwyżek bezpośrednich, występujących w gospodarstwie przez wartość 1 ESU, czyli 1200 euro.

Ekonomiczna Wielkość Gospodarstwa będzie miała znaczenie przy ubieganiu się o pomoc w ramach niektórych działań SOP i PROW. Tylko gospodarstwa bardzo małe - do 4 ESU

będą mogły się ubiegać o skorzystanie ze specyficznego, wynegocjowanego przez Polskę instrumentu wsparcia w ramach PROW- wsparcia dla gospodarstw niskotowarowych.

Biura Powiatowe LWODR dysponują programami komputerowymi do określania wielkości ekonomicznej gospodarstwa.

Dariusz Szczyk
PWODR Biała Podlaska

Jak skorzystać z dopłat?

Janina
Kempka

Mija kolejny miesiąc i dzień akcesji Polski do Unii Europejskiej jest w zasięgu ręki. Czy po 1 maja zmieni się nagle nasza rzeczywistość? Na pewno nie, ale z każdym dniem, z każdym następnym miesiącem i upływającym rokiem będziemy się stykać z nowymi warunkami rynkowymi, z nowymi wymaganiami jakościowymi i z nowymi cenami.

Nowe warunki funkcjonowania wymagają od wielu producentów rolnych wprowadzenia szeregu zmian w swoich gospodarstwach, które najczęściej wiążą się z dodatkowymi kosztami.

Skąd wziąć na to pieniądze, kiedy produkcja w wielu kierunkach jest nieopłacalna, albo na granicy opłacalności? Otóż integracja z Unią, oprócz zagrożeń, niesie ze sobą również zapowiedź pewnych szans. Szanse te wyrażają się między innymi w funduszach, jakie polska wieś i rolnictwo może otrzymać w latach 2004 - 2006 a jest to suma około 7,2 miliarda euro.

Na co będą te pieniądze przeznaczone? Otóż:

- ❖ 40 % tej sumy trafi na wieś w postaci dopłat bezpośrednich,
- ❖ 32% przeznaczone jest na realizację działań przewidzianych w Planie Rozwoju Obszarów Wiejskich (renty strukturalne, zalesienia, wsparcie gospodarstw niskotowarowych, programy rolnośrodkowe i inne służące dostosowaniu do Jednolitego Rynku
- ❖ 17% przewidziane jest na działania służące restrukturyzacji i modernizacji sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich zawarte w Sektorowym Programie Operacyjnym (inwestycje w gospodarstwach rolnych, ułatwianie startu młodym rolnikom i inne)
- ❖ 11% pieniędzy zaplanowane jest na interwencje rynkową i subsydia eksportowe.

Dopłaty bezpośrednie nie przysługują obligatoryjnie do każdego hektara użytków rolnych. Jeśli ktoś chce skorzystać z tej formy wsparcia, musi sam o nią wystąpić, poprzez wypełnienie i złożenie w biurze ARiMR odpowiednich wniosków!

Pierwszy z wniosków - wniosek o wpis do ewidencji producentów, powinien być złożony co najmniej na 21 dni przed złożeniem wniosku o płatności obszarowe.

Po złożeniu tego wniosku, Agencja w ciągu 21 dni nadaje numer ewidencyjny gospodarstwa, o czym powiadamia ubiegającego się na piśmie.

Posiadając nadany numer gospodarstwa, można wypełnić „wniosek o przyznanie płatności obszarowych”. Wniosek o płatności obszarowe na rok 2004, powinien być złożony w wyznaczonym terminie: **15 kwiecień - 15 czerwiec 2004 r. w powiatowym biurze ARiMR.**

Aby wypełnić ten wniosek należy zgromadzić dokumenty niezbędne do jego wypełnienia:

- ❖ dowód osobisty z numerem PESEL, numerem NIP
- ❖ aktualny wypis z rejestru gruntów
- ❖ sporządzony szkic pól gospodarstwa uwzględniający działki ewidencyjne z wyliczoną powierzchnią z zasianych lub planowanych do zasiewu roślin uprawnych oraz łąk i pastwisk (z wyłączeniem z powierzchni działek: gruntów zabudowanych, zadrzewionych i zakrzaczonych, rowów melioracyjnych, zbiorników wodnych, dróg o szerokości powyżej 2 m)

Na spotkaniach informacyjno - szkoleniowych organizowanych przez ARiMR wypisy takie można było otrzymać bezpłatnie. Osoby, które nie uczestniczyły w szkoleniach, mogą odebrać takie wypisy w Urzędach Gmin, właściwych ze względu na miejsce położenia gospodarstwa.

Aby ułatwić rolnikom dostęp do informacji z ewidencji gruntów i budynków nawet po zakończeniu działań informacyjno - szkoleniowych, Ministerstwo Rolnictwa wyszło z inicjatywą obniżenia opłat za pozyskiwanie tych właśnie informacji w dniu 19 lutego br.

Minister Infrastruktury podpisał rozporządzenie ustalające opłatę za wypis z ewidencji gruntów i budynków w wysokości 1,80 zł za działkę.

Złożone w Agencji wnioski będą tam sprawdzane. Wnioski niewłaściwie wypełnione będą zwracane, bądź też rolnicy będą wzywani celem ich uzupełnienia.

Za prawidłowość danych zawartych we wnioskach ponosi odpowiedzialność rolnik, co stwierdza własnoręcznym podpisem.

Pracownicy Agencji nie będą mogli pomagać w wypełnianiu wniosków, ponieważ zabrania im tego procedura postępowania.

Część rolników potrafi wypełnić prawidłowo wnioski samodzielnie ale niektórym może to sprawiać trudności.

Gdzie zatem należy szukać pomocy przy wypełnianiu i wstępnym sprawdzaniu wniosków?

Bezpośrednia pomoc w wypełnianiu formularzy będzie możliwa, w miarę posiadania czasu, przez pracowników doradztwa rolniczego w siedzibach PZDR i w czasie dyżurów w gminach. Zapraszamy też do ośrodków informacji o Unii Europejskiej, który funkcjonuje w Oddziale LWODR w Grabanowie. Także w większości Urzędów Gmin zatrudnieni są stażyści, którzy również będą służyć pomocą w wypełnianiu wniosków.

Ale istnieje jeszcze jedna droga - droga sąsiedzkiej pomocy. Spróbujmy przełamać dotychczasowy schemat i służyć wiedzą oraz pomocą sąsiadom. Spróbujmy zachęcić ich do pozyskiwania informacji, złożenia wniosku i skorzystania z dopłat. Podzielmy się uzyskaną wiedzą z innymi.

A wiedzy niezbędnej w prowadzeniu gospodarstwa będzie trzeba posiadać coraz więcej. Obecnie wypełniania dokumentacja jest dopiero etapem wstępnym w ubieganiu się o pieniądze. Kolejne pieniądze będą się pojawiały w miarę uruchamiania programów obowiązujących w Unii w sferze rolnictwa. To, czy potrafimy je wykorzystać, zależy będzie od naszej wiedzy, chęci a także współdziałania.

Więc na dobry początek pomóżmy sobie nawzajem w wypełnianiu dokumentacji o pieniądze unijne.

Doradztwo rolnicze i szkolnictwo w Janowie Podlaskim

Jako mieszkańcy Janowa Podlaskiego od kilku lat zauważamy prężnie rozwijającą się działalność Ośrodka Doradztwa Rolniczego w naszej gminie. Wyraża się to zwiększoną liczbą kursów, szkoleń, spotkań specjalistów z rolnikami itp. Nasi koledzy- młodzi rolnicy z zaangażowaniem uczestniczą w różnych formach doskonalenia. Dzięki działalności Ośrodka Doradztwa dowiadują się wielu ciekawych i ważnych informacji na temat prowadzenia gospodarstwa w nowych warunkach geopolitycznych. Jest to bardzo ważne, aby polski rolnik potrafił sprostać wymaganiom Unii Europejskiej i jednocześnie uzyskiwał jak najlepsze efekty gospodarcze. Rolnicy naszej gminy wiedzą, że doradztwo rolnicze będzie spełniało ważną rolę w najbliższej przyszłości, dlatego już teraz chętnie podejmują współpracę z doradcami indywidualnie lub grupowo. Kompetencje i właściwie obrany kierunek doradztwa przyczynił się do nawiązania współpracy naszej szkoły z LWODR.

Dzięki bardzo dobrej współpracy Lubelskiego Wojewódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Końskowoli Oddział w Grabanowie w osobie p. Anny Pawłowskiej zapewniamy uczniom klas rolniczych wiele atrakcyjnych kursów szkoleniowych. W obecnym roku szkolnym uczniowie uczestniczyli w kursach:

- Jak uzyskać dopłaty bezpośrednie dla rolników.
- Stosowanie środków ochrony roślin.
- „Nie święci garniki lepią”- dodatkowe źródła dochodu w gospodarstwach.
- Kurs księgowości małych przedsiębiorstw.

Dzięki nim uzyskują dodatkowe uprawnienia.

Współpraca z WODR-em Oddział w Grabanowie przynosi także inne korzyści - młodzież na bieżąco zapoznaje się z problemami polskiego

LWODR- Lubelski Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego jak sama nazwa wskazuje skierowany jest do rolników, którzy chcą prowadzić swoje gospodarstwa nowoczesnie i wydajnie. Wśród wielorakiej działalności na polu doradztwa rolniczego chcemy powiedzieć o współpracy jego z Zespołem Szkół w Janowie Podlaskim.

rolnictwa w świetle integracji z Unią Europejską. Bardzo się cieszymy z tak satysfakcjonujących i owocnych kontaktów.

Mamy nadzieję, że współpraca nasza będzie dalej się rozwijać. Szkoła ze swojej strony dołoży również starań, aby kształcić młodych ludzi w dobrych kierunkach.

W przyszłym roku szkolnym Zespół Szkół w Janowie Podlaskim proponuje naukę w następujących kierunkach:

1 Liceum ogólnokształcące

- humanistyczne
- lingwistyczne
- matematyczno-informatyczne
- straży granicznej
- biologiczno-ekologiczne
- turystyczne

2 Technikum

- mechanizacji rolnictwa
- hodowcy koni
- technologii odzieży

3 Zasadnicza szkoła zawodowa

- mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych
- krawiec

Szkoła średnia w Janowie Podlaskim oferuje internat ze stołówką, kółka zainteresowań, sekcje sportowe z nauką jazdy konnej, przygotowanie do uzyskania prawa jazdy kategorii B, T, A i uprawnienia do prowadzenia kombajnu zbożowego.

Wiodącym kierunkiem rolniczym jest mechanizacja rolnictwa.

Zespół Szkół w Janowie Podlaskim jako jedyny w powiecie bialskim prowadzi kształcenie w tym kierunku. Uczniowie przyjeżdżają z odległych miejscowości, aby zdobyć

wiedzę potrzebną do prowadzenia gospodarstwa nowoczesnego i zmechanizowanego.

Takie podstawy zdobywają tutaj dzięki kompetentnej kadrze nauczycieli, którzy ukończyli studia wyższe na uczelniach rolniczych, a dodatkowo posiadają wiedzę pedagogiczną i informatyczną.

Technikum Mechanizacji Rolnictwa jest szkołą, która przekazuje wiedzę w zakresie techniki rolniczej, samochodowej i ogólnotechnicznej. Zapewnia także praktyki w wyspecjalizowanych gospodarstwach rolnych. Uczniowie mają dostęp do czasopism zawodowych, do Internetu (zajęcia często są prowadzone w salach multimedialnych).

Rokrocznie wyjeżdżają na targi AGRO SHOW i POLAGRA w Poznaniu, odwiedzają nowoczesne zakłady pracy, stacje diagnostyczne i firmy dilerkie.

- Od wielu lat przyszli mechanizatorzy zajmują wysokie lokaty w różnych olimpiadach i konkursach. W ubiegłym roku w Olimpiadzie Wiedzy i Umiejętności Rolniczych uczniów Tomasz Och został laureatem, a Mariusz Głuchowski finalistą etapu centralnego. Obaj otrzymali indeksy na wybraną wyższą uczelnię rolniczo-techniczną w Polsce.

Szukając właściwej drogi rozwoju zachęcamy rolników do korzystania z usług doradców LWODR-u w Grabanowie a gimnazjalistów zapraszamy do podjęcia nauki w Zespole Szkół w Janowie Podlaskim.

Wiesław Melaniuk
Leszek Zdanowski

Aktywizacja

Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich

Wspieranie Gospodarstw Niskotowarowych

**Agnieszka
Sęczyk**

Pomoc finansowa w obrębie tego działania ma zwiększyć szansę gospodarstw o niewielkim własnym potencjale ekonomicznym na poprawę dochodowości, na podejmowanie inwestycji, prowadzących do rynkowego ukierunkowania produkcji.

Jaka będzie forma i wysokość pomocy?

Planowana pomoc będzie wypłacana w postaci premii w wysokości 1250 Euro/gospodarstwo/rok. Premia będzie mogła być wypłacana przez okres do 5 lat, przy czym po III roku beneficjent musi wykazać osiągnięcie celów częściowych planu rozwoju gospodarstwa.

Kto będzie mógł skorzystać z tej pomocy?

Producent rolny, będący osobą fizyczną, prowadzący gospodarstwo własne lub małżonka i odpowiadające definicji gospodarstwa niskotowarowego.

Jakie warunki trzeba będzie spełnić?

Pomoc w ramach tego działania będzie mogła być przyznana, jeżeli spełnione zostaną wszystkie określone niżej warunki:

1. Wnioskodawca prowadzi na własny rachunek działalność rolniczą w niskotowarowym gospodarstwie rolnym, tj. gospodarstwie o wielkości ekonomicznej (mierzonej wysokością standardowej nadwyżki bezpośredniej), co najmniej A ESU i nie więcej niż 4 ESU. Dolna granica wielkości ekonomicznej (A) nie została jeszcze określona ze względu na trwające analizy statystyczne. Do zapoznania się ze sposobem ustalania wielkości ekonomicznej gospodarstwa zapraszam na strony 15-16 naszego czasopisma.

2. Wnioskodawca przez okres 3 lat poprzedzających złożenie wniosku prowadził gospodarstwo rolne, którego ma dotyczyć pomoc lub został właścicielem gospodarstwa w drodze dziedziczenia ustawowego lub jako następca w ramach renty strukturalnej.
3. Wnioskodawca przedstawi wniosek o pomoc wraz z planem rozwoju gospodarstwa, zawierającym:
 - informację nt. gospodarstwa,
 - wielkość ekonomiczną gospodarstwa,
 - wykazanie przyszłego osiągnięcia przez gospodarstwo żywotności ekonomicznej,
 - opis planowanych inwestycji oraz przedsięwzięć,
 - określenie celów pośrednich (częstkowych) realizacji planu.
4. Pomoc finansowa w ramach tego działania może wspierać w gospodarstwach rolnych przedsięwzięcia związane z sektorem rolnym, jak i z dywersyfikacją (różnicowaniem) działalności na obszarach wiejskich.
5. Warunkiem wypłaty pomocy w IV i V roku od przyznania pomocy będzie osiągnięcie przynajmniej jednego celu pośredniego (częstkowego) planu rozwoju gospodarstwa.

Celami pośrednimi mogą być:

 - Uzyskanie certyfikatu produkcji ekologicznej lub formalne wejście w okres przestawiania poprzedzający jego uzyskanie;
 - Przystąpienie do grupy lub organizacji producentów;
 - Ukończenie szkoleń w zakresie: dobrej praktyki rolniczej lub ekonomiki gospodarstwa (np. w ramach Działania SPO "Szkolenia zawodowe);
 - Udział w programie rolnośrodowiskowym;
 - Przejście na system opodatkowania VAT na zasadach ogólnych;
 - Przejście na system opodatkowania produkcji w działach specjalnych na zasadach ogólnych;
 - Podpisanie umowy na realizację planowanych inwestycji lub ich części w ramach działań SPO Inwestycje w gospodarstwach rolnych lub Różnicowanie działalności rolniczej;
 - Otrzymanie finansowej pomocy publicznej na cele określone w założeniach planu rozwoju gospodarstwa lub jego promesy;
 - Osiągnięcie w okresie pobierania premii, udokumentowanej rocznej wartości sprzedaży produktów rolnych z gospodarstwa na poziomie co najmniej 20000 zł;
 - Zaawansowanie inwestycji zaplanowanej w planie rozwoju gospodarstwa.

Wnioski o pomoc wraz z załącznikami, będą mogli składać rolnicy w Biurach Powiatowych ARIMR. Będą one rozpatrywane według kolejności złożenia.

Przytoczone informacje pochodzą z projektu Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004-2006 - wersja z marca 2004r. Dokument znajduje się na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju wsi: www.minrol.gov.pl

Rada Ministrów zatwierdziła w dniu 2 marca 2004r projekt Planu. O jego ostatecznym kształcie będzie można mówić po zatwierdzeniu przez Komisję Europejską.

W kolejnym numerze: "Wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW; LFA). Zapraszam! ■"

Aktywizacja

Święta Wielkanocne to najstarsze i najważniejsze święta chrześcijańskie obchodzone na pamiątkę Zmartwychwstania. Poprzedza je Wielki Tydzień. Pierwszy dzień to Niedziela Palmowa upamiętniająca uroczysty wjazd Jezusa do Jerozolimy, między innymi poprzez święcenie w kościele Palm Wielkanocnych. Tradycja układania Palmy przetrwała do dzisiaj. Dawniej w każdym domu była robiona Palma. Miała ona chronić ludzi i zwierzęta, domy i pola przed złymi mocami, zaś bacie oberwane z poświęconej Palmy mieszano z ziarnem siewnym. Po powrocie z kościoła chłostano się Palmą, wołając przy tym:

*Nie ja biję - Palma bije
Palma bije, nie zabije.*

Wielki Tydzień był traktowany wyjątkowo, co przejawiało się szczególnym przestrzeganiem postu i uczestnictwem w kościele, we Mszy Świętej, ubieraniem grobu i czuwaniem przy nim. W Wielką Sobotę święcono pokarmy, które były noszone do poświęcenia w koszykach. Miejszem poświęcenia był kościół lub prywatny dom. Koszyki wycielano serwetką, przystrajano wstążeczkami, listkami barwinka, borówki i bukszpanu. Tradycje święcenia pokarmów w naszym kraju sięgają XIV wieku, początkowo święcono tylko wykonanego z ciasta chlebowego i upieczonego baranka, potem dodawano i inne pokarmy. Dobór pokarmów w koszyku nie był przypadkowy - każdy z nich coś symbolizował. Ilość potraw była nieco zmienną liczbą, ale najczęściej miało ich być siedem - jako siedem błogosławionych darów. Poszczególne pokarmy w koszykach symbolizowały:

Chleb - jest podstawowym pokarmem niezbędnym do życia, gwarantował dobrobyt i pomyślność.

Jajko - to symbol odradzającego się życia, symbol zwycięstwa nad śmiercią.

Sól - życiodajna substancja, posiadająca (wg wierzeń) moc odstraszania wszelkiego zła.

Wędlina - miała zapewnić zdrowie, płodność i dostatek, najczęściej do święcenia noszona była kiełbasa - i tak jest do dzisiaj.

Ser - jest symbolem przyjaźni zawartej między człowiekiem a siłami przyrody, jednocześnie, jako produkt pochodzący od zwierząt stanowi zapewnienie rozwoju stada zwierząt.

Tradycje i zwyczaje związane ze Świętami Wielkanocnymi

Chrzan - w ludowej symbolice jest oznaką siły i krzepy fizycznej.

Ciasto - wkładane było do koszyka jako symbol umiejętności i doskonałości. Były to mazurki i wielkanocne baby.

Niedziela Wielkanocna była zakończeniem postu, tego dnia można było spożywać wszystkie pokarmy. Degustowano więc pokarmy poświęcone oraz potrawy przygotowywane przez cały tydzień przed Świętami przez pracowite gospodynie. Po rezurekcji zasiadano do śniadania wielkanocnego w rodzinnym gronie. Stół był nakryty śnieżnobiałym obrusem, ale też często gościł na nim haft regionalny. Podane potrawy szczególnie starannie udekorowane. Ozdobał wielkanocnych stołów były pisanki, baranek wielkanocny, barwinek i bukszpan. W ubogich domach stół był znacznie skromniejszy niż u bogatych, ale nawet w tych ubogich jedzenia tego dnia nie brakowało i nikt nie odchodził od stołu głodny. We wszystkich domach śniadanie rozpoczynało dzielenie się

poświęconym jajkiem. Wiercono, że skorupka z poświęconego jajka ma nadzwyczajną moc, chroni przed szczurami i myszami, dlatego gospodynie kruszyły ją i rozsypywały w kątach pomieszczeń, w komorze i sieni, na pole, by zapewnić wysokie plony oraz tam gdzie chodziły kury. Również kości ze święconego mięsa nie mogły się zmarnować, oddawano je kotom i psom, a chronić je miały od wściekliczy.

Święta Wielkanocne to także pisanek. Malowanie jaj uważane było za warunek istnienia świata,

wiercono, że zaprzestanie zwyczaju może doprowadzić do katastrofy. W naszym regionie pisanki były wykonywane przy użyciu rozpuszczonego wosku, wypisywano różne wzory: baranki, palmy, ozdóbki, obrazki z Pisma Świętego. W Polsce kultywowany był zwyczaj obdarowywania się pisankami, co szczególnego znaczenia nabierało, gdy chłopiec ofiarowywał pisanek wybranej dziewczynie. Przy okazji wśród młodzieży odbywały się zabawy w tuczenie jaj. Stukano pisaną o pisanek, a zawsze trafiało się jajko o wyjątkowo twardej skorupie.

Poniedziałek był dniem oblewania wodą. Najchętniej urządzano dyngusa ładnym pannom, ale w dobrym tonie było polanie wodą każdego domownika. Nikt za to się nie obrażał, bo był to obrzęd pielęgnowany od wieków. Polanie wody miało decydować o pomyślności w pracy i życiu osobistym. Woda święconą skrapiano także pola uprawne, aby uchronić je przed gradobiciem.

Bożena Warda

Reklama • Reklama • Reklama

Agro

- ❖ nawadnianie
- ❖ ciągniki i kombajny NEW HOLLAND
- ❖ maszyny rolnicze znanych firm
- ❖ pasze, koncentraty, premiks
- ❖ nawozy, środki ochrony roślin

Jasionka 102, 21-200 Parczew

tel. 355-05-22; kom. 0 604 296 337

Pieczona szynka

1 surowa szynka, 2,5 szklanki bulionu, sól, pieprz, suszona mięta, estragon, bazylia, przyprawa do mięs, kilka goździków, szczypta cukru, natka pietruszki

Szynkę umyć, oczyścić z nadmiaru słoniny, miejscami lekko ponacić, natrzeć ziołami. W nacięcia włożyć zioła. Owinać szynkę skrojoną słoninę i obwiązać nitką. Piekarnik nagrzać do 250 stopni C. Przełożyć szynkę do brytfanki i wstawić do piekarnika. Gdy słoninka lekko się podpiecze zalać mięso szklanką bulionu. Piec około 1 godziny polewając resztą bulionu i sosem. Po tym czasie zdjąć słoninę z szynki, posypać solą, pieprzem i cukrem. Piec przez następną godzinę ale już w niższej temperaturze - ok. 160 st.C.

Galantyna z kurczaka

1 kurczak, 25 dag pieczarek, cebula, 3 łyżki mleka, 1 łyżka maki, natka pietruszki, sól, pieprz.

Kurczaka umyć, oczyścić. Ostрым nożem oddzielić mięso od kości, uformować prostokąt, oczyścić ze ścięgien i delikatnie rozbić. Pieczarki pokroić, podsmażyć z cebulą. Z jaj, mleka i maki usmażyć dwa małe omlety. Mięso posypać solą, pieprzem i posiekaną natką. Na środku płata położyć obok siebie omlety, a na nie pieczarki. Brzegi omletów zakryć pieczarkami, a następnie ciasno zrolować cały płat mięsa. Zawinąć w folię aluminiową, piec w temperaturze 180 - 200 stopni C. Upieczoną roladę ostudzić, pokroić w plastry, udekorować.

Schab w galarecie

0,50 dag upieczonego schabu, 2 szklanki wywaru mięsnego, 1,5 dag żelatyny, jajko ugotowane na twardo, pomidor, cytryna, natka pietruszki, sól.

Upieczony schab pokroić na porcje, ułożyć na półmisku, udekorować częściami jaj, pomidorem, natką pietruszki. Żelatynę rozpuścić w wywarze, tężąc ją zalać schab, udekorować cytryną.

Schab w galarecie można przygotować w inny sposób:

1 kg schabu gotować przez 45 minut w wywarze z warzyw, dodać przyprawy: ziele angielskie, pieprz, liść laurowy, vegeta. Gdy schab będzie miękki wyjąć. W połowie wywaru rozpuścić

Wybrane przepisy wielkanocne

około 2 dag żelatyny. Schab pokrojony w plastry ułożyć na półmisku ozdobić nitkami salaty, natką pietruszki, marchewką, groszkiem, zalać wywarem z żelatyną, pozostawić do stężenia.

Geś po staropolsku

1 geś, 10 dag suszonych śliwek, 2 dag rodzynek, 15 dag fasoli perłowej, 10 dag boczku wędzonego, 10 dag kielbasy, 8 dag cebuli, pieprz, 2 ząbki czosnku, cukier, sól, bazylia.

Geś natrzeć czosnkiem rozartym z solą, piec w piekarniku często polewając. Upieczoną wyporcjować. Śliwki sparzyć, usunąć pestki i pokroić w kostkę. Do sosu powstałego przy pieczeniu dodać śliwki i sparzone rodzyńki, odlać nadmiar tłuszczu, doprawić do smaku. Wyporcjowaną geś włożyć do sosu i jeszcze poddusić. Fasolę ugotować do miękkości. Boczek i kielbasę pokroić w drobną kostkę i usmażyć z cebulą, przyprawić bazylią i dodać fasolę. Wszystko dodać do gesi i chwilę poddusić. Podawać z ziemniakami lub kaszami.

Jaja nadziewane masą serową

4 jaja, 10 dag pieczarek, olej, natka pietruszki, sól.

Ugotowane na twardo jaja obrać i przekroić na pół, wyjąć żółtka. Umyte i oczyszczone pieczarki pokroić w kostkę, usmażyć na oleju, przestudzić, utrzeć z żółtkiem, drobno posiekaną natką pietruszki, doprawić do smaku solą. Połówki jaj nadziewać tą masą.

Żur po staropolsku

0,50 dag kości, 25 dag włoszczyzny, 50 l żuru, 2 l wody, 8 dag cebuli, 20 dag kielbasy, 5 jajek, 12 dag śmietany, 4 dag tłuszczu, 1 dag utartego chrzanu, ząbek czosnku, sól.

Do ugotowanego wywaru z kości i włoszczyzny dodać żur, przygotowany z maki żytniej, zagotować. Cebulę i kielbasę pokroić w drobną kostkę, podsmażyć na tłuszczu i dodać do żuru. Następnie dodać śmietanę, chrzan i rozarty z solą czosnek. Podawać z jajkiem ugotowanym na twardo.

Sos chrzanowy

3 łyżki utartego chrzanu, 2 jaja

ugotowane na twardo, jabłko, szklanka gęstej śmietany, sok z cytryny, sól, cukier.

Ugotowane jaja drobno posiekać, wymieszać ze śmietaną i chrzanem, dodać obrane i utarte jabłko. Przyprawić do smaku solą, cukrem i sokiem z cytryny.

Mazurek z konfiturą

1,5 szklanki maki, 6 czubatych łyżek cukru pudru, 6 płaskich łyżek masła, 2 żółtka, mały słoik konfitury wiśniowej lub morelowej, lukier - 2 czubate łyżki cukru pudru, sok z cytryny.

Z maki, tłuszczu, cukru i żółtek zagnieść ciasto, włożyć na 1 godzinę do lodówki. Rozwałkować 1/3 ciasta na placek. Upiec na natuszczzonej blasze na złoty kolor. Po przestudzeniu posmarować konfiturą. Z pozostałego ciasta zrobić wałeczki i ułożyć na wierzchu ukośną kratkę. Ponownie wstawić do piekarnika na około 20 minut. Przygotować lukier: utrzeć cukier puder z sokiem z cytryny, przelać do woreczka foliowego, uciąć z niego rożek, wycisnąć na ciasto rysując krateczki.

Babka

Ciasto - 0,5 kg maki, 3/4 szklanki mleka, 7 dag drożdży, pół szklanki cukru, 5 żółtek, 2 całe jaja, pół kostki masła, pół szklanki rodzynek, 50 g rumu.

Glazura - 50 g białej czekolady, kilka kropel aromatu rumowego, 1/4 kostki masła, łyżka soku z cytryny.

Drożdże rozkruszyć, wymieszać z łyżką cukru, łyżką maki i trzema łyżkami mleka., odstawić w ciepłe miejsce do wyrośnięcia. Rodzyńki sparzyć, zalać rumem i odstawić. Żółtka i całe jaja utrzeć z cukrem. Do przesianej maki wlać wyrośnięte drożdże, utarte jaja i resztę mleka. Wyrobieć ciasto, pod koniec wyrabiania dodać stopiony tłuszcz i wyrabiać aż ciasto zacznie odstawać od ręki, dodać oprószone mąką rodzyńki oraz rum. Następnie przełożyć do formy i odstawić do wyrośnięcia. Piec w średnio nagrzanym piekarniku. Rozpuścić składniki na glazurę i polać babkę.

Przepisy wybrała - Bożena Warda

Aktywizacja

Socrates

Grundtvig

Od 1 marca grupa pań z gminy Janów Podlaski i Konstantynów, niezwykle aktywnie uczestniczy w zajęciach Kursu Szkoły Ludowej. Jak pisaliśmy w poprzednim wydaniu "Doradztwa Rolniczego", kurs jest efektem realizacji europejskiego projektu "Wiejskie Ośrodki Edukacji - ku zrównoważonej przyszłości". Pomysł sprawdzenia w polskich warunkach modelu kształcenia ludzi dorosłych opartego na koncepcji duńskich szkół ludowych był możliwy dzięki wsparciu Komisji Europejskiej w ramach programu SOCRATES Grundtvig 1.

Myśl przewodnia całego kursu: „Uczymy się przez całe życie”, promuje ideę Sokratesa i podkreśla innowacyjne podejście do kształcenia osób dorosłych, polegające na wszechstronnym i całościowym rozwoju uczestnika.

Tematyka szkoleń i warsztatów jest bardzo zróżnicowana, zajęcia odbywają się 4 razy w tygodniu, w Gminnym Ośrodku Kultury w Janowie Podlaskim.

Obecnie jesteśmy po 3 tygodniach kursu, w czasie którego uczestniczki mogły poszerzyć wiedzę i podzielić się swoimi doświadczeniami z różnych dziedzin.

Odbył się kurs zdrowego żywienia a w nim, warsztaty „droga po zdrowie” czyli zdrowo jeść, zdrowo żyć, inny temat to jak uprawiać i odpowiednio wykorzystywać zioła.

Kilka dni kursu było poświęconych aranżacji wnętrz, rozpoczęliśmy od feng-shui czyli co zrobić aby nasz dom był przyjazny, były też hafty oraz zajęcia z bukieciarstwa i układania kompozycji z suchych roślin. Wkrótce święta, ważne były zajęcia z aranżacji stołu wielkanocnego.

Realizowaliśmy program rozwoju osobistego „Świat kobiety równowaga serca i umysłu”, poprzez cykl spotkań z psychologiem.

Bardzo ważnym elementem kursu były zajęcia z ekologii i rozwoju zrównoważonego, w czasie zajęć gościliśmy m.in. pracowników Parku Krajobrazowego - Podlaski Przełom Bugu"

W programie znalazły się też zajęcia komputerowe, które niezwykle

profesjonalnie przeprowadzili pracownicy i stażyści Gminnego Centrum Informacji w Janowie Podlaskim

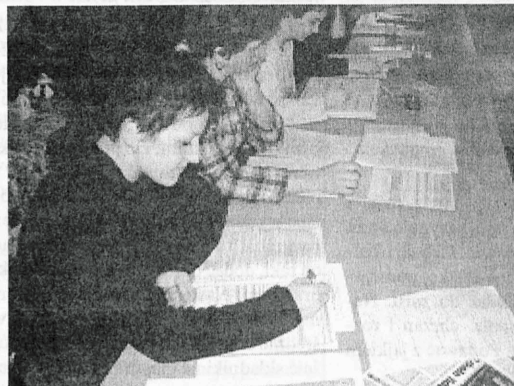
Zainteresowaniem cieszyły się zajęcia dotyczące programów pomocowych Unii Europejskiej oraz warsztaty wypełniania wniosków o dopłaty obszarowe.

Część zajęć jest jeszcze przed nami m.in. ciąg dalszy dotyczący programów pomocowych UE, zajęć komputerowych, warsztatów zdrowej kuchni oraz spotkanie z architektem krajobrazu nt. roślin wokół nas oraz kształtowania krajobrazu wiejskiego.

Czasy w których żyjemy charakteryzują się dużą dynamiką zmian. Zmienia się wokół nas tak wiele i tak szybko, że z trudem dostosowujemy się do nowych wyzwań, które stawia przed nami współczesny świat. Mamy nadzieję, że wiedza i doświadczenie wyniesione z zajęć Kursu Szkoły Ludowej, będą dla jego uczestniczek ważnym wsparciem w okresie dokonujących się zmian, aby mogły w sposób świadomy i kreatywny na nie reagować.

Katarzyna Karmasz

Obok prezentujemy kilka zdjęć z Kursu Szkoły Ludowej.

Wypełnianie wniosków o dopłaty obszarowe... to nie jest takie trudne

Zajęcia komputerowe... dzięki internetowi świat staje się mniejszy

Kurs Szkoły Ludowej w Janowie Podlaskim

Wkrótce Wielkanoc... takie kompozycje możemy wykonać same

O znaczeniu ziół - mówią pracownicy PZDR w Białej Podlaskiej

Takich palm nie kupimy w żadnym sklepie...

‘Świat kobiety równowaga serca i umysłu’ - spotkania z psychologiem...

Foto: Anna Pawłowska

Po intensywnej pracy trochę relaksu ... zajęcia relaksacyjne

Zdrowo jeść zdrowo żyć... czyli warsztaty zdrowego żywienia

Wiedza o ekologii też może być przydatna...

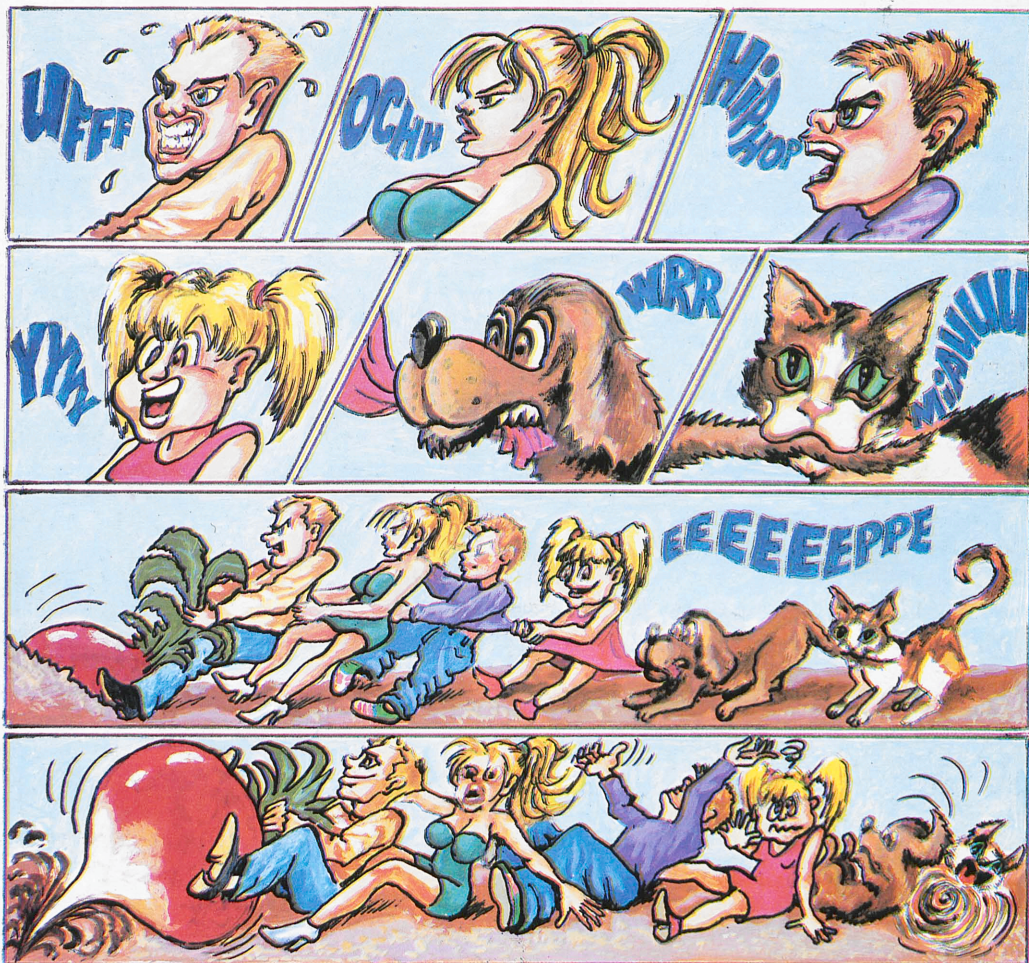

Gdzie mogłybyśmy zdobyć tyle doświadczeń?

KRZYCH i ZDZICH

rzodkiewka

POLIMAG® S
SUPER WPŁYWA
NA WARZYWA
I POSIADA CERTYFIKAT EKO
R. Tobola

© szczegóły pytaj w bezpłatnej infolinii
 nawozowej pod numerem:

0 800 190 909

www.zchpolice.com

